Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши № 47 (13.309). 25 ФЕВРАЛЬ 1966 йил ЖУМА Баҳоси 2 тийин.

● КПСС XXIII съезди шарафига меҳнат совғалари
● Деҳқонлар экишга шайланмоқдалар
● Съезд делегатлари ҳақида ҳикоя қиламиз.

Сўнгги соатда

ДЕҲЛИ, 24 февраль. (ТАСС). Кеча Амритсарда Ҳиндистоннинг ҳарбий вакили генерал-лейтенант Харбакш Сингх билан Покистон вакили генерал-лейтенант Бахтёр Ран ўртасида учрашув бўлди. Учрашув вақтида ҳозирда давом этаётган қўшинларни олиб кетишга тааллуқли масалалар муҳокама қилинди. Юнайтед Ньюс оф Индиа агентлигининг хабар беришича, ҳозирги вақтда Ҳиндистон—Покистон чегарасининг иккала томонидаги мудофаа иншоотларини демонтаж қилиш ишлари тугалланай деб қолди.

БАЙРУТ. (ТАСС). Баас партиясининг муваққат регионал раҳбарлиги Сурия миллий революцион кенгашини тарқатиб юборганлигини эълон қилди, деб хабар беради Дамашқ радиоси.

ЛОНДОН. (ТАСС). Жакартада Индонезия президенти Сукарно шахсий соқчилари батальонининг собиқ командири подполковник Унтунг суд [illegible]. Жакартадан хабар беришича, Рейтер агентлиги [illegible] Унтунг давлат хоини сифатида ва «30 сентябрь ҳаракати»га раҳбарлик қилишда айбланди.

НЬЮ-ЙОРК, 24 февраль. (ТАСС). Кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилоти иқтисодий ва социал кенгашининг 40-сессияси очилди. Биринчи мажлисда 1966 йил учун кенгаш раиси қилиб Жазоир вакили Тевфик Буаттура сайланди.

Сессия янги, кенгайтирилган составда иш олиб бормоқда. БМТ Бош Ассамблеясининг XX сессиясида кенгаш аъзоларининг сони 18 кишидан 27 кишига кўпайтирилди.

Кеча кенгаш 40-сессиясининг иш тартиби тасдиқланди.

ЖАНГОВАР ВАЗИФАМИЗ

Қаҳрамон, ижодкор, мўъжизалар яратишга қодир бўлган совет халқи коммунизмнинг нурли чўққилари сари, инсониятга чинакам Озодлик, Тенглик, Қардошлик, Тинчлик, Меҳнат, Бахт-саодат бахш этувчи жамият сари шаҳдам қадамлар билан олға боряпти. Халқимизнинг ана шу ижодкорлик, яратувчилик ҳаракатига курашларда чиниққан, замонамизнинг ақл-идроки, шон-шарафи, виждони доно Коммунистик партия раҳнамолик, йўлбошчилик қилмоқда. Партия коммунистик қурилишнинг етилган, туб ҳаётий масалаларини донишмандлик билан ишлаб чиқмоқда, ҳаётга жорий этмоқда, меҳнат аҳлининг булоқдек қайнаб турган ижодкорлигини, жанговар, жўшқин меҳнатини улкан ишларни бажаришга, коммунистик мўл-кўлчилик яратишга сафарбар этмоқда.

Партиямизнинг бўлажак тарихий XXIII съезди яқинлашмоқда. КПСС Марказий Комитети съезд олдидан СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари лойиҳасини эълон қилди. Унда мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йиллардаги асосий якунлари, СССР халқ хўжалигини 1966 — 1970 йилларда ривожлантиришнинг асосий вазифалари конкрет кўрсатиб берилган. Ҳозир партия ташкилотларимиз олдида Коммунистик партиямизнинг давр талабларига мос иқтисодий сиёсатининг туб моҳиятини кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтириб бериш вазифаси турибди.

Бизнинг партиямиз коммунистик қурилишнинг буюк ҳаётий масалаларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда ҳамиша халқ билан маслаҳатлашади, унга таянади. Партия халққа ўргатибгина қолмасдан, ундан ўрганади, битмас-туганмас ақл-заковатидан, идрокидан, билим, тажриба хазинасидан баҳраманд бўлади. Партия халқдан ҳеч нарсани яширмайди, ҳозирги олға томон қилаётган ҳаракатимиздаги ютуқларимиз, қийинчиликларимиз ҳақида ҳам ошкора айтади. Беш йиллик план Директивалари лойиҳасининг партия ташкилотларида, меҳнаткашларнинг йиғилишларида, матбуотда кенг муҳокама қилиниши партия ва халқ монолит бирлиги, жипслиги, ҳамнафас эканлигини кўрсатувчи яна бир ёрқин далилдир. Жанговар сиёсий агитациямизнинг мазмуни ана шу ҳақиқатни меҳнаткашлар оммасига тушунтириб беришдан, қўлга киритилган ютуқларимизни янада мустаҳкамлаш, қийинчиликларни бартараф этишга уларни сафарбар этишдан иборатдир.

Пропаганда ва агитация ишимизнинг мазмуни республикамиз ўтган етти йил ичида саноат, қурилиш, транспорт, қишлоқ хўжалиги, халқ фаровонлигини ошириш, маданий қурилишни ривож топтириш соҳасида қандай натижаларга эришганлигимизни жонли мисоллар асосида батафсил баён этиб бериш билан бирга, серқуёш ўлкамизнинг бундан кейинги беш йилликда юксалиш истиқболларини равшанроқ билиб олишда ҳар бир меҳнаткашга ёрдам беришга қаратилмоғи лозим.

Республикамизнинг етти йил ичида эришган ютуқлари беқиёс каттадир. Саноатимиз йил сайин юксалмоқда, қурилиш ишлари авж олмоқда. Ирригация қурилишларининг миқёси мисли кўрилмаган даражада кенгайиб кетди. Пахта ҳосилдорлиги йил сайин ошиб бораётир. Халқ маданий-маиший ҳаётида туб ўзгаришлар рўй берди. Бўлажак беш йилликда серқуёш Ўзбекистонимиз янада гуллаб-яшнайди. Сиёсий агитация ишларини олиб боришга жалб этилган пропагандистлар, агитаторлар, лекторлар, матбуотимиз беш йиллик план режаларини тушунтиришни ҳар бир корхона, колхоз, совхоз коллективининг вазифалари билан боғлаб олиб бориш билан бирга, ҳар бир коллектив, ҳар бир меҳнаткаш ўз меҳнати, ижоди билан умумхалқ ишига, коммунизм қурилиши ишига қўшадиган ҳиссаси қандай аҳамиятга эга эканлигини конкрет билиб олишига ёрдам берсинлар. Ҳар бир меҳнаткаш, ҳар бир оддий киши беш йиллик планнинг муваффақиятли бажарилиши ҳар қайси совет оиласига, унинг турмуш даражасига қай даражада таъсир кўрсатишини, моддий ва маданий эҳтиёжларини қанчалик қондиришга таъсир кўрсатишини яхши тушуниб олсин!

Жанговар, сиёсий агитациянинг мазмундорлиги, таъсирчанлиги, ҳаётчан бўлиши ҳам ана шундадир.

Шу кунларда саноат корхоналарида, қурилишларда, колхоз ва совхозларимиз коллективларида, илмий муассасаларда беш йиллик план Директивалари лойиҳаси муҳокама қилинмоқда. Музокараларда қатнашаётган ўртоқлар келгуси режаларимиз ҳақида фахрланиб сўзлаш билан бирга, ҳар бир коллектив ишидаги камчиликлар, фойдаланилмаётган резервлар, имкониятлар ҳақида ҳам конкрет фикр, мулоҳазаларини айтмоқдалар. Камчиликларни рўй-рост кўрсатиб ўтиш билан бирга, меҳнаткашларнинг асосий эътиборини, куч-ғайратини ана шу камчиликларнинг сабабларини билиб олишга ва тугатишга, резервлардан, ички имкониятлардан фойдаланишга сафарбар этиш — пропаганда, агитациямизнинг жанговар вазифасидир. Иш ўрнига шовқин-сурон кўтариш, ман-манлик, бепарволик, маҳаллийчилик кайфиятларига берилиб кетиб, ўз корхонасининг фойдасинигина кўзлаб иш тутишга, бюрократизм, сан-салорликка қарши шафқатсиз ўт очмоғимиз керак. Бундай иллатлар коммунизм қурилиши ишига, планларимизнинг амалга ошишига халақит беради. Буни, ҳар бир киши, ҳар бир ходим, ҳар бир раҳбар яхши тушуниб олмоғи даркор.

Партиямиз белгилаб бераётган коммунизм қурилишининг улкан вазифаларини, иқтисодий тадбирларимиз мазмунини, беш йиллик план режаларини пропаганда қилиш ўзининг мазмундорлиги, жонлилиги, ҳаётийлиги, ғоявий-назарий жиҳатдан теранлиги, конкретлиги билан ажралиб турмоғи учун бу ишга, пропагандистлик ишига энг малакали кучларни жалб этишни талаб этади. Жойларда лекторлар, пропагандистлар ва агитаторларнинг семинарларини ўтказиш, уларга ўзлари бажараётган мураккаб ва шарафли вазифанинг мазмуни ва аҳамиятини тушунтириб бериш, ғоявий-назарий жиҳатдан чиниқтириш, энг яхши тажрибаларни умумлаштириш мақсадга мувофиқдир. Лекция, доклад, суҳбатлар ўтказишга КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қатнашчиларини, партия ва совет раҳбар ходимларини, олимларни, мутахассисларни, министрликлар билан план органлари аппаратининг ходимларини жалб этмоқ лозим.

Республикамиз пойтахти — Тошкент шаҳар партия комитети Директивалар лойиҳасини пропаганда қилиш юзасидан идеология ишлари арсеналида тўпланган бой тажрибалардан кенг фойдаланмоқда. Ҳозир шаҳардаги 23 минг агитатор, 4,5 мингдан кўпроқ пропагандист ва 11 мингдан зиёдроқ лектор бу ишда актив қатнашмоқда. Саноат корхоналари ва қурилишларда, аҳоли яшайдиган маҳалла ва уй-жой бошқармаларида ўтказилаётган суҳбатларда ва докладларда коммунизм жамияти барпо этишда янги беш йилликнинг планнинг роли, бу планнинг алоҳида хусусиятлари, конкрет мисоллар, фактлар, илмий ва иқтисодий хулосалар билан ойдинлаштириб борилмоқда, республикамизнинг шу беш йилликда экономикани ривожлантириш йўлида янги марраларни эгаллаш борасидаги вазифалар ҳам атрофлича кўрсатиб берилмоқда. Шаҳар партия ташкилоти Директивалар лойиҳасини пропаганда қилишга Ўзбекистон Фанлар академиясининг экономика институти, олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедраларининг илмий ходимларини, Политехника, Халқ хўжалиги, Қишлоқ хўжалиги ва бошқа институтларнинг ўқитувчиларини ҳам кенг жалб этмоқда. Самарқанд шаҳри, Сурхондарё Фарғона, Андижон область шаҳар ва қишлоқларида минг-минглаб агитатор ва пропагандистлар армияси беш йиллик Директивалари асосида катта сиёсий агитация ишлари олиб бормоқдалар.

Партия ташкилоти олиб бораётган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларнинг бутун йўналиши, мазмуни мамлакатимизда коммунистик мўл-кўлчилик яратишга, халқимиз фаровонлигини оширишга, социалистик экономика ва маданиятимизнинг янада юксакликларга кўтарилишига ёрдам берсин. Юксак меҳнат унумдорлиги, маҳсулот сифати, унинг таннархи, ҳар бир корхонанинг рентабель ишлаши, хуллас коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга, партиямиз ишлаб чиқаётган улкан режаларни амалга оширишга ёрдам берадиган барча илғор, янги нарсаларни пропаганда қилиш — муқаддас бурчимиздир.

Коммунистик қурилишнинг жанговар яна бир беш йиллиги катта йўлга отланмоқда. Унинг улкан қадами, режалари ижодкор совет халқига яна ҳам зўр куч, ташаббус, ирода, ижодкорлик бахш этмоқда. Партиямизнинг энг катта анжумани — КПСС XXIII съездига меҳнатда, яратувчилик ишларида яна ҳам катта ғалабалар, беқиёс ютуқлар билан борайлик, меҳнатчан халқимизнинг съезд олди юксак кўтаринкилигини, ижодий ғайрат ва ташаббусини коммунизм қурилишининг улкан ишларига сафарбар этиш — жанговар, сиёсий агитациямизнинг, партия ташкилотларининг асосий вазифасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

24 февралда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми бўлди.

Пленум Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Ўзбекистон Коммунистик партияси XVII съездига ҳисобот докладини тасдиқлади.

Пленум СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари лойиҳаси тўғрисидаги масалани ҳам съезд муҳокамасига киритишга қарор қилди (докладчи — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов).

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Янги беш йилликда Марказий Фарғона ерлари тағин ҳам обод бўлади. Биргина 1966 йили Бўз районида 1.800 гектар ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилади. Сиз бу суратда Энгельс номли колхозда 150 гектар ер очган азамат механизаторлардан бир группасини кўриб турибсиз. С. Безносов фотоси.

ЕНГИЛ САНОАТНИНГ РЕЗЕРВЛАРИ

Ўзбекистон енгил саноат корхоналари етти йилликда пландан ташқари 54 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Саноат молларининг хиллари кўпайди ва сифати ошди. Ўтган йилнинг ўзида пойафзалнинг 279 та, тикув, трикотаж ва галантерея буюмларининг 800 та, газламанинг 284 хили кўплаб ишлаб чиқарила бошлади.

1965 йилнинг якунлари ва 1966 йилги вазифаларга бағишланиб 23 февралда Тошкентда республика енгил саноат ходимларининг кенгаши ўтказилди.

Кенгашни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин очди.

Республика енгил саноат министри Ф. Қ. Қўқонбоевнинг докладида ва музокараларда тўпланган тажрибалар умумлаштирилди, корхоналарнинг резервлари кўрсатиб ўтилди.

Ўтган йили енгил саноат корхоналаридан олтитаси истеъмолчилар билан тўғридан-тўғри шартнома асосида алоқа ўрнатиш юзасидан тажриба тариқасида кўчирилган эди. Энди яна бешта корхона планлаштиришнинг янги системасига ўтишга ҳозирланмоқда. Капитал маблағлар ҳажми бир ярим баравар кўпайтирилади. Бу йил Наманогандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатида дастлабки 80 минг урчуқни, Андижонда ички трикотаж фабрикасини, Самарқандда кўн хом ашёси заводини ишга солиш мўлжаллаб қўйилди. Самарқандда плаш тикадиган фабрика ва чинни заводи қурила бошлади.

Чармнинг юқори сифатли ўриндошларини, химиявий толаларни, ўткир ва ёрқин бўёқларни кўпроқ ишлатиш назарда тутилмоқда. Саноат маҳсулоти жами ўсишининг қарийб 35 процентини меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига олиш чоралари белгиланди.

Кенгаш ишида қардош Тожикистон, Қозоғистон ва Туркманистон республикаларидан келган меҳмонлар иштирок этишди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев нутқ сўзлади.

Беш йилликнинг биринчи йили учун социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Йиллик планни муддатидан олдин — 28 декабрда бажаришга қарор берилди. Белоруссия ССР Енгил саноат министрлигининг корхоналари мусабақага чақирилди.

(ЎзТАГ).

67 минг жўжа

Гулистон районидаги «Паррандачилик» совхозининг паррандачилари инкубатордан чиққан жўжаларни боқиш ва уларни хўжаликларга сотиш, тарқатиш ишида алоҳида намуна кўрсатмоқдалар. Паррандачилар қисқа вақт ичида «Ударник», «Қизил чорвадор» ва «Ховос» совхозларига 67 минг жўжа сотдилар.

Р. ТОШМАМАТОВ.

ЗАФАР САТРЛАРИ

КПСС XXIII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашаётган Ленинград районининг чорвадорлари давлатга гўшт сотиш биринчи квартал планини бажардилар. 353 тонна бўрдоқи гўшти тайёрланди. Бу, ўтган йилнинг шу даврида топширилган гўштдан 200 тонна кўп.

«Шарқ юлдузи» ва «Коммуна» колхозларининг аъзолари гўшт тайёрлаш ярим йиллик планини муваффақиятли бажариб, бу ютуққа катта ҳисса қўшдилар. Энгельс номли, Ленин номли, «Партия XX съезди» ва «Коммунизм» колхозларида эса гўшт тайёрлаш квартал топшириғи 160-170 процентдан адо этилди.

М. ЙЎЛДОШЕВ.

●

Учқўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз давлатга 17 тонна аъло сифатли гўшт топшириб, биринчи квартал планини қарийб икки баравар ошириб адо этди.

О. ИБРОҲИМОВ.

●

Орджоникидзе райони чорвадорлари давлатга гўшт сотиш биринчи квартал планини ортиғи билан адо этдилар. Она-Ватанга 820 тонна ўрнига 830 тоннадан зиёд семиз гўшт топширилди. Бунга Ленин номли, Фрунзе номли колхоз чорвадорлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Расмий хабарлар

ОЛИЙ МУКОФОТЛАР

Ангара дарёсидаги Братск гидроэлектростанциясини қуриш топшириқларини муваффақиятли бажарилганлиги ҳамда Ватан гидроэнергетика қурилишини ривожлантиришда катта ютуқларга эришганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг Братск гидроэлектростанциясини қурувчи махсус бошқармаси — «Братскгэсстрой»ни Ленин ордени билан мукофотлади.

СССР Олий Совети Президиуми Братск гидроэлектростанциясини қуришда жуда катта муваффақиятларга эришганликлари, гидронишсотлар, электр узатиш линияларини қуришда ва ускуналарни монтаж қилишда техникага доир янги усулларни ҳамда прогрессив иш методларини ишлаб чиқиш ва жорий этишга катта ҳисса қўшганликлари учун «Братскгэсстрой»нинг экскаватор машинисти Пётр Васильевич Бурмистровга; «Братскгэсстрой»нинг шофери Антон Герасимович Галинга; «Братскгэсстрой»нинг бош инженери Арон Маркович Гиндинга; «Гидроэлектромонтаж» тресті монтажчилар бригадасининг бошлиғи Алексей Петрович Горемикинга; «Братскгэсстрой» бетончиси Валентина Алексеевна Дробишевага; «Гидромонтаж» тресті монтажчилар бригадасининг бошлиғи Пётр Егорович Корневга; «Братскгэсстрой» бошлиғи Иван Иванович Наймушинга; «Братскгэсстрой» комплекс бригадасининг бошлиғи Владимир Иванович Ревтовга; «Спецгидроэнергомонтаж» тресті монтажчилар бригадасининг бошлиғи Василий Яковлевич Сахатирга; С. Я. Жук номли «Гидропроект» институти Братск ГЭС бўлими бошлиғининг ўринбосари Герман Константинович Сухановга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвон берди.

Братск гидроэлектростанциясини қурувчи махсус бошқарма — «Братскгэсстрой»нинг, қурилиш ва монтаж трестларининг, саноат корхоналарининг, лойиҳалаш, илмий-тадқиқот ва бошқа ташкилотларнинг гидроэлектростанцияни қуришда энг кўп ўрнак кўрсатган ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан катта бир группаси СССР орденлари ва медаллари билан мукофотланди.

(ТАСС).

Г. ВИЛЬСОН Л. И. БРЕЖНЕВ ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

Буюк Британия Бош министри Гарольд Вильсон 23 февралда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев ҳузурида бўлди. Визит вақтида ҳар иккала мамлакатни қизиқтирувчи халқаро вазият масалалари, шунингдек ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалалар юзасидан суҳбат бўлди.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

БАХТ

Дастлаб кўрган кишига у оғир, камсўз кўринади. Ленин раис билан пича дала кезиб, унинг одамлар билан муомаласи, ташвишлари, кун сайин бажараётган ишларини кўрган киши, хато ўйлаганига иқрор бўлади. Зокиржон ака Собиров йирик-йирик қадам ташлаб юради. Ишлари ҳам йирик. Айниқса колхознинг келажаги, қишлоқ кишиларининг турмуши ҳақида сўраб қолсангиз, у қандайдир ишонч, ҳаяжон, хаёлчанлик билан куйиниб гапиради.

— Буларнинг ҳаммаси амалга ошгунча қариб қолсангиз керак? — тегишади баъзилар унга.

— Биз қарисак, ёшлар бор. Улар ўрнимизни босади, биз бошлаган ишларни давом эттиришади, — дейди раис бўш келмай.

Зокиржон ака Собиров Ленин районидаги «Правда Востока» колхозига раислик қилаётганига ўн йилдан ошиб кетди. У ўзининг бутун қалб ҳароратини, билимини, тажрибасини колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришга, қишлоқни обод қилишга сарфлаяпти. Ленин ишлаб чиқаришни билишнинг ўзи раҳбар учун кифоя қилмаслигини у яхши тушунади. Шунинг учун ҳам одамлар фикрини ҳисобга олади, уларнинг туриш-турмуши, ташвишлари билан ҳамдард бўлади. Колхозга бориб кимдан сўраманг, у, раис тўғрисида самимият билан, зўр ҳурмат-эҳтиром билан гапиради. Чунки Собиров кишилар қалбига йўл топиш, улар билан ленинча муносабатда бўлиш учун ҳаракат қилади.

Қишлоқ хўжалигида нимаики яхши ташаббус ёки тажриба бўлмасин, раис уни дарҳол қўллаб-қувватлайди, бошқаларни ҳам янгиликни ҳис қила билишга чақиради. Колхозда унинг ташаббуси билан меҳнат унумдорлигини ошириш, моддий манфаатдорликнинг энг мақбул усулларидан фойдаланиш, қишлоқ қурилиши соҳасида бир қанча ибратли тадбирлар амалга оширилди. Айниқса колхоздагилар комплекс механизацияга ўч. Йилдан-йилга пахта етиштиришда техниканинг роли ортиб боряпти. «Механизация, механизаторлар бизнинг суянган тоғимиз, — дейди З. Собиров. — Шунинг учун ҳам хўжаликни юритишда ҳаммавақт уларга ишонамиз».

З. Собиров етакчи бўлган «Правда Востока» колхозининг азаматлари етти йилликнинг сўнгги йилида ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. 2540 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил йиғиб олинди.

Раис характеридаги яна бир ибратли томони шуки, у ҳар бир масалани ўзбошимчалик билан эмас, балки правление ва партия комитети аъзолари, колхоз ветеранлари билан бамаслаҳат равишда ҳал қилади. Айниқса у колхоз партия комитети билан яқин алоқада иш олиб боради. Партком секретари Маъмуржон Маматов, партком аъзолари эса кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда, хўжалик ҳаёти билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни ҳал қилишда Зокиржон акага яқиндан ёрдам беряптилар.

Айниқса шу кунларда раис далаларни кўпроқ айланадиган бўлиб қолди. Уззукун бригадаларда, ремонт устахоналарида, фермаларда бўлади. Бунинг боиси бор. Чунки, баҳор эшик қоқяпти-да! Ҳамма нарса баҳорги экишга тахт бўлиши керак. Раис тайёргарлик қандай бораётганлигини ўз кўзи билан кўрмаса кўнгли тинчимайди. Дарҳақиқат, колхоз аъзолари янги беш йилликнинг дастлабки йили мўл ҳосили учун мустаҳкам замин яратмоқдалар. Чигит экишга деярли ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди.

Яқинда бўлиб ўтган Андижон область партия конференциясида делегатлар колхоз ишлаб чиқаришининг отахони, ажойиб етакчи, оташин коммунист Зокиржон Собировни жонажон партиямиз XXIII съездига делегат қилиб сайладилар. Ҳар бир коммунист учун, жумладан Зокиржон Собиров учун бундан ҳам катта бахт бўлиши мумкинми ахир!

Н. УЛУҒЖОНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республика юстиция, прокуратура ва жамоат тартибини сақлаш органларида кўп йиллар давомида самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Тошкент область ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи Мурод Шералиев Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ИСТИҚБОЛ ЙЎЛИ

КПСС XXIII съездининг беш йиллик план бўйича Директивалари лойиҳаси муҳокамада

МАШИНАСОЗЛАР ТАКЛИФИ

«Ташсельмаш» заводи партия ташкилотининг агит-коллективи КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасини кенг равишда тушунтиришга киришди. Агитаторлар бу муҳим ҳужжатни цех ва сменаларда ўқиб бермоқдалар.

Партия комитетининг секретари С. Н. Рудою Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбирига бундай деди: дастлабки баён қилинган фикрларнинг ўзиёқ машинасозлар Директивалар лойиҳасини ишчанлик билан принципиалликда муҳокама қилаётганликларини кўрсатади. Ишчилар билан мутахассислар қишлоқ хўжалик техникасини ишлаб чиқаришни ривожлантиришга Директивалар лойиҳасида катта эътибор берилганлигини мамнуният билан таъкидлаб, ўз фикрлари, таклифларини баён қилмоқдалар. Кўпгина ишчиларнинг фикрича, пахта териш машиналарининг запас қисмларини ясаб бериш [illegible] териш агрегатларининг янги намуналарини синовдан ўтказадиган катта экспериментал цехи бунёдга келтирилиши [illegible] яхши бўлур эди.

Машинасозлар бу таклифни ишчанлик билан асослаб бермоқдалар. Завод янги териш техникаси ишлаб чиқаришни узлуксиз суратда ўзлаштириб олмоқда. Масалан, завод беш йилликнинг дастлабки йилида [illegible] янги конструкциядаги машина [illegible]. Бу машиналар учун асбоб-ускуна тайёрлаш, технологияни мукаммаллаштириш керак. Запас қисмлар юзасидан белгиланган топшириқни бажариш [illegible] талаб қилинади. Ваҳолонки, ҳамма кучни кўплаб ишлаб чиқарилаётган машиналарга қаратиш тўғрироқ бўлур эди.

Партия XXIII съездининг делегати, [illegible] Тўйчи Ҳайдаров [illegible] фикрини билдирди.

— Партия XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақада жуда катта ютуқларга эришдик, — дейди у. — Завод беш йилликнинг дастлабки йили плани ҳисобидан [illegible]

(ЎзТАГ).

Илк муваффақиятларимиз КПСС XXIII съездига! Шу шиор остида кун сайин баракали меҳнат қилаётган «Ташавтомаш» заводининг коллективи янги зафарларни қўлга киритмоқда. Суратда: корхонанинг илғор электр пайвандчиси Ю. Семёнов.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ЎЗИНИНГ ОЛТИН ЧИҚАРИШ САНОАТИГА ЭГА БЎЛАДИ!

Ўзбекистонда индустриянинг янги тармоғи — олтин чиқариш саноати бунёдга келтирилмоқда. Бу, партия XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасида назарда тутилган [illegible] ривожлантиришнинг [illegible]. Бу ҳақда ЎзТАГ мухбири А. Кривой Ўзбекистон ССР геология министри Х. Т. Тулаганов билан интервью қилди.

— [illegible] олтин конлари топиш нуқтаи назаридан Ўзбекистон ерлари истиқболли эмас, деган фикр кўп йиллардан бери яшаб келар эди, — деди ўртоқ Тулаганов. — Геологларимизнинг неча йиллар мобайнида [illegible] меҳнатлари, қидирув ва разведка ишларининг илғор методлари [illegible] фикрларни [illegible]. Қимматбаҳо металл излашнинг бизнинг министрлигимиз томонидан топилган йўли ва методлари батамом тўғри бўлиб чиқди. Эндиликда республика олтин запаслари жиҳатидан мамлакатда олдинги ўринлардан бирига кўтарилмоқда. Қизилқумда Мурунтов сингари мамлакатда энг йирик олтин руда конининг топилганлиги катта ютуқ бўлди. Бу конни муфассал ўрганиш ишлари 1965 йилда поёнига етказилди.

Мурунтов кони ўзининг саҳни ва рудали жисмларининг массаси жиҳатидан ноёб кондир. Бу ернинг олтини ниҳоятда тоза. Шу олтинни арзонга тушадиган очиқ усул билан қазиб олиш мумкин. Руда осонгина сараланади. Табиатнинг мана шу жуда бой хазинасидан фойдаланиш учун ҳозир чўлда биринчи карьер барпо этилмоқда.

Қизилқумда олтин қидириб топиш ишлари кенгайтирилмоқда. Геологлар кўпгина янги истиқболли саҳнларни топишди. Мурунтовдан сал нарироқда Кўкпатас номли яна бир кон топилди. Нурота тоғларида, Ҳисор тоғларининг ғарби-жанубий тизмаларида ва бош жойларда истиқболли конлар борлиги аниқланди.

Тошкент яқинидаги район ҳам олтинга ниҳоятда бойдир. Бу ердаги Чотқол — Қурама тоғларида Ўзбекистон геологлари таркибида олтин бўлган вакрцлар топдилар. Қимматбаҳо металл конларининг Чодакдаги группаси разведка қилиниб, кончиларга топширилди, яна бир кон топширишга ҳозирлаб қўйилмоқда.

Биз сочма олтин конларини қидиришга алоҳида эътибор беряпмиз. Зиёвуддин — Зирабулоқ тоғларида сочма олтин конлари топилди, деган биринчи хушхабар ҳозирдаёқ келди. Бундай конларга қизиқиш билан қаралаётганлиги бежиз эмас. Туб конлардан сочма конларнинг фарқи шуки, улардаги олтин ниҳоятда сочилиб кетган бўлса ҳам, лекин уни чиқариб олиш арзон ва енгилдир.

Ўзбекистон геологларининг кашфиётлари бизнинг республикамиз олтин чиқариш соҳасида мамлакатнинг энг катта базаларидан бири бўлиб қолажагини кўрсатмоқда.

БЕДА—ҚИММАТЛИ ОЗУҚА

КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасида шу беш йилликда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш жанговар вазифалардан бири қилиб қўйилган. Мўл озуқа базаси вужудга келтирмасдан туриб чорва моллар туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини ошириш мумкин эмас албатта. Беда эса энг қимматли ва тўйимли озуқалардан биридир.

Тошкент ва Сирдарё областларининг илғор хўжаликларида бедадан йил сайин юқори ҳосил олинмоқда. Оржоникидзе районидаги «Правда», Янгийўл районидаги Киров номли, Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» ва бошқа колхозларда ҳар йили гектаридан 80-100 центнер қуруқ беда олинмоқда.

Бедазорлар парваришини яхшилаб, уни ҳар йили беш-олти марта ўриб олиш ва гектаридан 180-200 центнер беда етиштириш мумкин. Масалан, Гулистон районидаги Ленин номли колхозда беда беш марта ўриб олиниб, ҳар гектар ер ҳисобига етиштирилган ҳосил 203 центнерни ташкил этяпти. СоюзНИХИнинг марказий экспериментал базасида ҳам беда ҳар йили беш марта ўрилиб, гектаридан 196,5 центнер беда олинмоқда.

Лекин кўпгина хўжаликларда бедага нисбатан нотўғри муносабатда бўлинмоқда. Буни айниқса Бухоро, Сирдарё ва бошқа бир қатор областларда учратиш мумкин. 1965 йилда бедапояларнинг салмоғи республика колхоз ва совхозларидаги суғориладиган ерларнинг умумий майдонига нисбатан 8 процентни ташкил этганлиги бунга далилдир.

Беданинг таъсири билан пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 5-10 центнер, ориқ, унумсиз, айниқса янги ўзлаштирилган ерларда бир ярим-икки баравар ошади. Беда ерни азотга бойитади, унинг физик хусусиятини яхшилайди, шўрнинг йўқолишига ва ғўзанинг вильт билан касалланишини камайтиришга имкон беради. Айни вақтда беда сервитамин озуқа ҳамдир. Съезд Директивалари лойиҳасида Ўзбекистон бундан буён ҳам мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб қолади, дейилган. Шундай экан беда қимматли озуқагина бўлиб қолмасдан, пахтанинг хам издошидир. Унинг алмашлаб экишда тутган ўрни бениҳоя катта.

Шунга қарамасдан, кўпгина хўжаликларда беда уруғи экилган дастлабки йили гектаридан 50-60 центнер ўрнига бор-йўғи 20-25 центнердан ҳосил олинмоқда. Икки-уч йиллик бедапоялардан эса 150-180 центнер ўрнига атиги 60-70 центнер қуруқ беда йиғиштириб олинмоқда. Бу, товар беда уруғи етиштиришга жиддий эътибор берилмаётганлигининг оқибатидир. Республика бўйича 1965 йилда 843 тонна товар беда уруғи етиштирилиши лозим эди. Бу план бажарилмасдан қолди.

Республика колхоз ва совхозлари ўтган йили 101 минг гектар ерга беда экишлари ва бедапояларни 275 минг гектарга кенгайтиришлари керак эди. Бу, республика партия ва ҳукуматининг бедапояларни кенгайтириш тўғрисидаги қарорида алоҳида таъкидланган эди. Бироқ, республика бўйича бултур 70 минг гектар ерга беда экилди, холос. Бедапояларни кенгайтириш плани ҳам бажарилмай қолди.

Бу йил қишнинг жуда илиқ келиши беда экишни тезлаштириб юбориш учун яхши имкониятлар яратмоқда. Беда экишни 5 мартга қадар тугаллаш мумкин. СоюзНИХИ маълумотларига қараганда, бедадан мўл ҳосил етиштириш учун беда уруғини арпага аралаштириб экиш маъқул. Бунда гектарига 14 килограмм беда уруғи 60-80 килограмм арпага аралаштириб экилади. Бундан ташқари беда уруғини маккажўхорига аралаштириб экишни 15-20 март ичида тугаллаш имкониятига эгамиз.

Кўпгина хўжаликларда эски бедапоялар 5-10 февралдаёқ ўсиб қолди. Одатда бундай бедазорлар март ойининг 1-5 кунларида кўкара бошлар эди. Шуниси характерлики, шу йилнинг 15 февралига қадар кўпгина участкалардаги беданинг бўйи 10-12 сантиметрга етиб қолди. Демак, беда бултургига нисбатан 20-25 кун илгари ривожланмоқда.

Бедани қисқа муддатда экиб олиш учун жуда қулай вақт келди. Юқорида айтганимиздек, Тошкент областида бедани 1-5 мартда экардилар. Лекин бу йилги шароит ўзгача. Бедани шу муддатдан илгари экиб олиш мумкин.

Ғанимат кунлардан оқилона фойдаланиб, барча хўжаликларда баҳорги беда экишни тез кун ичида тугаллаш ва уни яхши ундириб олиш зарур. Ердаги намлик миқдорининг камлигини ҳисобга олиб, кўп йиллик бедапояларни февраль, март, апрель ойларида суғориб туриш керак.

Биринчи ўримгача ер ости сувлари узоқ жойлашган бедапояларни бир-икки марта суғориш орқали 1-5 майга қадар беданинг 90-100 сантиметр ўсишига эришмоқ керак.

Беда экини яхши парвариш қилинса биринчи ўримга қадар, яъни 15 апрелгача 40-45 сантиметр ўсиши, 20 апрелгача 60-65 сантиметр ва 5 майгача 90-100 сантиметр ривожланиши мумкин.

Биринчи ўримдан кейин ҳам беданинг тез ўсишини таъминлаш мақсадида баъзи майдонларда бир-икки марта, ер ости сувлари чуқур жойлашган бедапояларда эса икки-уч марта суғориш ўтказиш зарур. Бунда энг охирги суғориш ўримдан 6-7 кун илгари ўтказилади. Бундай қилиниши бедани тез ўстиради.

Тошкент областидаги кўпгина районларда йилнинг 180-200 куни илиқ келади. Бу эса ҳар бир хўжаликда бедани беш марта ўриб олиш мумкинлигини кўрсатади. Бедани йил давомида беш марта ўриб оладиган бўлсак, ҳавонинг иссиқлик ҳароратига, ернинг намлигига, сувнинг миқдорига эътибор беришимиз лозим.

Бедапоялар вақтида суғориб турилса, ҳар бир ўрим вақтида беда 85-90 сантиметр ривожланиши мумкин. Бироқ ҳаво ниҳоятда исиб кетган июнь, июль, август ойларида беда бўйига кам ўсади, оқибатда ҳосилдорлиги бирмунча камайиб кетади. Буни ҳисобга олиб, ҳар бир хўжалик ана шу муддатларда бедазорларни сувга қондиришга алоҳида аҳамият бермоғи зарур.

Икки-уч йиллик бедадан юқори ҳосил олиш учун беда ёппасига гуллаганида ўримга киришиш керак. Қуруқ бедани эса жуда қисқа муддатда ташиб олиш лозим.

Кўпгина хўжаликларда бедапоялар қаровсиз қолдирилганлиги натижасида у жуда сийрак ўсади. Бир квадрат метр жойда 80-85 та ўсимлик бўлишига эришилмайди. Оқибатда ҳосилдорлик жуда камайиб кетади. Бунга йўл қўймаслик учун беданинг қалин ўсишини таъминлаш керак.

Кўпгина участкаларда беда сийрак ўсиши билан бир қаторда 40-60 процент майдон бўш қолади. Бу майдонларда одатда ҳар хил бегона ўтлар ўсиб ётади. Бу ўтлар ҳам бедага қўйилган сувдан баҳраманд бўлади. Хўжаликларнинг раҳбарлари гектарларнинг тўла бўлишини таъминлашлари зарур.

Бедазорлардан тўла фойдаланиш, бегона ўтларни йўқотиш, беда сифатини яхшилаш ва ҳосилдорлигини кескин ошириш мақсадида биринчи ва энг охирги ўрим пайтида гектарларнинг қалин бўлишига эришишни унутмаслик керак. Бунда сийрак участкаларнинг ҳар гектарига 3-4 килограмм беда уруғи 30-40 килограмм арпага аралаштириб бороналаш йўли билан экилади. Арпа беданинг биринчи ўримига қадар унга етиб олади ва ҳосилдорлигининг ошишига имкон беради.

1966 йил шонли беш йиллигимизнинг тўнғич босқичидир. Бу йил яна шу билан аҳамиятлики, 29 мартда КПССнинг XXIII съезди очилади. Съездни муносиб туҳфалар билан кутиб олиш — ҳамманинг қалбидан кенг ўрин олган. Қишлоқ хўжалик ходимлари, айниқса чорвадорларимиз моллар туёғини кўпайтириш ҳамда маҳсулдорлигини ошириш учун қизғин кураш бошлаган эканлар, мустаҳкам озуқа базаси яратмасдан туриб мақсадга эришиш қийинлигини яхши ҳис этишади.

Беда — қимматли озуқа. Ундан мўл-кўл ҳосил етиштириш учун бу йилги экиш-тикиш ишларининг барвақт ўтказилишига эришайлик. Беда экиш бўйича белгиланган топшириқни бажармаган бирорта ҳам хўжалик қолмасин. Беданинг илгариги шуҳратини тиклаб, унинг алмашлаб экишдаги ролини кўтарайлик.

П. ЯЗИКОВ,
СоюзНИХИ старший илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Л. МЯКИШЕВ,
илмий ходим.

ЯКУНЛАР ВА РЕЖАЛАР

Жарқўрғон районининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун курашиб, етти йилликнинг охирги йилида катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Хўжаликнинг асосий тармоғи — пахтачиликни ривожлантиришга эътибор кучайтирилгани сабабли 15705 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30,4 центнердан ҳосил олиниб, давлатга 47 минг 900 тонна «оқ олтин» топширилди. Шундан 18 минг тоннаси қимматбаҳо ипак пахтадир. Гектар бошига олинадиган ҳосил бир йилнинг ўзида 4 центнерга ошди.

Райондаги кўпгина хўжаликлар юқори ҳосил кўтардилар. «Сурхон» совхозининг коллективи 3350 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 33 центнердан, «Меҳнат-роҳат» колхози 2300 гектар майдондан 34 центнердан ва «Москва» колхози 1900 гектардан 33 центнердан ҳосил олди. «Сурхон» совхози ва «Москва» колхозининг азамат пахтакорлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳам ошиғи билан бажардилар. Энг қувончлиси шундаки, райондаги 9 та пахтачилик хўжалигининг ҳаммаси йиллик планларини ошириб адо этди.

Топширилган пахтанинг 7 минг 500 тоннаси «зангори кема»лар билан териб олинди. Қирқдан ортиқ илғор механик-ҳайдовчининг ҳар бири машиналари бункеридан 110-115 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар. Натижада район пахта тайёрлаш планини 54 иш кунида бажаришга муваффақ бўлди.

Ўтган хўжалик йилида прогрессив методлардан кенг фойдаланишга эътиборни кучайтирдик. 3 та хўжаликда трактор далачилик бригадалари ташкил этилиб, ишчи кучи ва техника билан таъминланди. Улар яхши натижаларга эришдилар. Айниқса «Москва» колхозидаги Эргаш Ҳасанов бошлиқ бригада аъзолари янги ўзлаштирилган 45 гектар майдонга биринчи марта чигит экиб, пландаги 22 центнер ўрнига 26 центнердан ҳосил олдилар, пахта таннархи 14 сўмга тўғри келди. Бригада бошлиғи ўртоқ Эргаш Ҳасановнинг ўзи машинада 110 тонна пахта терди, йиллик план 21 иш кунида бажарилди

Яна бир мисол: «Коммунизм» колхозидаги коммунист Жума Доланов бошлиқ бригада табелсиз ва нарядсиз ишлади. Бу бригадага 83 гектар майдон ажратилиб, 34 ишчи кучи, 2 та трактор ва 1 та тележка ажратилди. Йил бошида колхозчиларнинг иш қобилияти ҳисобга олиниб, олиб бориладиган ишларнинг турлари категорияларга бўлинди ва ҳар бир кишига ойлик маош белгиланди. Натижада бригада аъзолари орасида тартиб-интизом мустаҳкамланди, бир-бирининг иши устидан контроллик кучайтирилди. Уларнинг моддий манфаатдорлиги ошди. Пировардида, бу бригада аъзолари 83 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 29 центнер ўрнига 33 центнердан ҳосил кўтариб, 107 минг сўм ўрнига, 131 минг сўм даромад олдилар.

Районимиз чорвадорлари ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритдилар. Сут, тухум, жун, ғалла, пилла тайёрлаш планлари ошириб бажарилди. Моллар сони 1965 йилда 1964 йилга нисбатан 6000 бошга кўпайтирилди.

Район саноат корхоналарининг коллективлари ҳам чакана ишламадилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани 104 процентга етказиб бажарилди. «Кокайти», «Лалмикор» нефть конлари, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси, алоқа контораси, аҳолига хизмат кўрсатиш комбинати ва савдо ташкилотлари айниқса яхши ишладилар.

Бу ютуқларни қўлга киритишда район партия комитетининг мустаҳкам таянчи бўлган бошланғич партия ташкилотлари ва коммунистларнинг активлиги муҳим роль ўйнади. Район партия ташкилотлари ҳисобидаги 1580 коммунистнинг деярли ҳаммаси моддий бойликлар ишлаб чиқаришда бевосита қатнашиб намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Уларнинг сафи тобора ўсаётир. Биргина 1965 йилда улар қаторига 144 киши қўшилди. Шулардан 51 киши колхозчи, 53 киши ишчи ва 14 киши механизаторлар орасидан етишиб чиққан илғорлардир.

Райондаги бошланғич партия ташкилотларида партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар, ёш коммунистлар билан ишлаш кучайтирилди. Кишилар кўнглига йўл топиш, уларни меҳнат зафарларига илҳомлантириш, лозим бўлганда ёрдам қўлини чўзиш бошланғич ташкилотлар фаолиятида асосий ўринни эгаллади.

Шу кунларда колхозларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилмоқда. «Социализм» колхозида ҳар бир колхозчининг иш кунига 4 сўм 14 тийиндан, «Меҳнат-роҳат» колхозида 4 сўм 60 тийиндан ва «Москва» колхозида 4 сўм 70 тийиндан тўғри келди. Бу даромадлар колхозчиларимиз турмушини янада яхшилайди, уларнинг ғайратига ғайрат қўшади.

Районимиз меҳнаткашлари бу беш йилликнинг биринчи йилида давлатга 44 минг тонна пахта, 1340 тонна гўшт, 2900 тонна сут, 1 миллион 400 минг дона тухум, 222 тонна жун, 25500 дона қоракўл тери, 64 тонна пилла, 900 тонна шоли, 500 тонна картошка, 3160 тонна сабзавот ва 1850 тонна мева етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Шу кунларда улар қизғин иш бошлаб юбордилар. Пахтакорларимиз ҳамма пахта майдонларини 40-45 сантиметр чуқурликда тўла шудгорлаб қўйдилар. Шудгорлаш олдидан ерга маҳаллий ва минерал ўғитлар сепилди.

Об-ҳавонинг ноқулай келишини ҳисобга олиб, ҳамма хўжаликларда шудгорга яхоб бериш қизғин бошланиб кетди. Ариқ-зовур қазиш ва қишлоқ хўжалик техникалари ремонти тугалланиш арафасида турибди.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари, бутун меҳнаткашлар КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасини зўр қувонч билан кутиб олдилар. Эндиги бутун ишларимиз, партия ташкилотларининг фаолияти шунга қаратилади. Биз зарбдор янги беш йиллик режаларини амалга оширишда коммунистларнинг жанговарлик, етакчилик қобилиятини янада кучайтирамиз.

Ч. АЛМАТОВ,
Жарқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари.

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги асосий вазифа аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса қишлоқ хўжалик хом ашёсига бўлган ва ўсиб борувчи эҳтиёжларини яхшироқ қондириш мақсадида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришдан иборат. КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленуми ишлаб чиққан иқтисодий тадбирлари системасини изчиллик билан амалга ошира бориш бу вазифани ҳал қилишнинг негизи бўлмоғи керак. (СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари лойиҳасидан).

ҲАЁТИЙ МАСАЛА

Қишлоқда ажойиб ҳаракат вужудга келди. Ҳамма жойда хўжаликни аниқ режа билан, чуқур ўйлаб тузилган план асосида юритиш ва олинадиган даромад ҳамда фойдани кўпайтириш учун кураш бошланди. Материал ва маблағларни тежаб-тергаб сарфлаш, техника, ишчи кучи ва минерал ўғитлардан кўпроқ манфаат кўрган ҳолда фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Ҳар бир деҳқон, механизатор ва чорвадор оз меҳнат ва маблағ сарфлаб, кўп ва арзон маҳсулот етиштиришни кўзлаяпти. Чунки шундай қилинса колхоз ва совхозларнинг рентабеллик даражаси ошади, иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланади. Бинобарин, қишлоқ меҳнаткашларининг ўз меҳнатлари натижасидан моддий манфаатдорлиги кучаяди. Дарвоқе, КПСС Марказий Комитети март Пленуми колхоз ва совхозларнинг коллективлари олдига қўйган асосий вазифа ҳам, КПСС XXIII съездининг Директиваларида «**Қишлоқ хўжалик ходимларининг асосий ишлаб чиқариш воситаларидан яхшироқ фойдаланиш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришдан, меҳнат унумдорлигини анча юксалтиришдан, моддий-техника ва пул маблағларидан тежаб-тергаб фойдаланишдан моддий манфаатдорлиги оширилсин**» деган кўрсатманинг мазмуни ҳам шундан иборат.

Самарқандликлар бу ҳаётий масалани ҳал қилишга ўтган йилиёқ киришган эдилар ва ҳозирнинг ўзидаёқ муайян натижаларга эришдилар. Улар колхоз ва совхозларда иқтисодий ишни тўғри йўлга қўйиш ҳаракатини бошладилар. Областда, районларда ва хўжаликларда тузилган экономика ёки бошқача қилиб айтганда иқтисодий анализ советлари жуда катта микёсдаги ишларни бажарди. Колхоз ва совхозлар экономикасининг кейинги йиллардаги аҳволи чуқур таҳлил қилинди. Районларда, хўжаликларда иқтисодий конференциялар, экономика ва иқтисодий анализ кунлари ўтказилди. Иқтисод қилиш режимига қатъий амал қилинди. Бу ташаббус Москва ва Ленинград саноат корхоналари коллективлари, улардан намуна олган Сирдарё областидаги «Пахтаорол» совхози ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари материал ҳамда маблағларни тежаш юзасидан бу йил бошлаган ва ҳозир бугун мамлакатга кенг ёйилаётган ажойиб ватанпарварлик ташаббусига ўхшарди. Шу туфайли уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган ва самарқандликлардан намуна олишни тавсия этган эди. «Самарқанд ташаббуси» ана шундай вужудга келган эди.

Одатда ҳар қандай ташаббусга, унинг моҳиятига берган амалий натижасига қараб баҳо берилади. Бас шундай экан, самарқандликлар қандай натижаларга эришдилар? Бу саволга дилни қувонтирадиган рақамлар, айрим район ва хўжаликларда қўлга киритилган улкан ютуқлар мисолида жавоб берган яхшироқ.

Область колхоз ва совхозлари бултур давлатга 381,7 минг тонна — пландагидан 41,7 минг тонна кўп пахта сотдилар. Бир гектар ернинг ҳосилдорлиги бир йилда ўрта ҳисобда қарийб 3 центнер, ялпи ҳосил эса 51 минг тонна ошди. Бошқа хил қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳам тўла-тўкис бажарилди. Бу, яхши ташаббус туфайли қўлга киритилган ютуқнинг бир томони.

Лекин унинг иккинчи, яна муҳимроқ томони бор. Ахир, самарқандликлар ўз олдиларига маҳсулот етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда, энг муҳими унинг таннархини арзонлаштириш, олинадиган даромад ва фойдани кўпайтириш, ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ва деҳқонларнинг манфаатдорлигини ошириш вазифасини ҳам қўйган эдилар.

Халқимизда яхши ният—ярим мол, деган нақл бор. **Бултур фақат область колхозчиларининг ўзи 1964 йилдагига нисбатан 53 миллион сўм кўп, ҳаммаси бўлиб эса 207 миллион сўм даромад қилди. Меҳнат ҳақи фонди 25 миллион сўм ошиб, 100 миллион сўмга, бир колхозчининг ўртача ойлик иш ҳақи 21 сўм кўпайиб, 72 сўмга етди. Колхозларнинг бўлинмас фондига 22,5 миллион сўм ажратилди.** Колхозлар умумий даромадининг 152 миллион сўми пахтачиликдан, қолган 55 миллион сўми бошқа соҳалардан олингани, меҳнат ҳақи фонди ошгани, бўлинмас фондларга кўп маблағ ажратилгани колхозларда фақат пахтачиликкина эмас, балки хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам рентабелли бўлиб қолгани, харажат камайиб, соф фойда кўпайганининг далили эмасми!

Иқтисодий иш совхозларда янада яхшироқ самара берди. **Агар 1964 йили фақат 17 совхоз рентабелли бўлган бўлса, бултур мавжуд 39 совхоздан 36 таси йилни фойда билан якунлади. Улар маҳсулот етиштиришдан 40,3 миллион сўм даромад, шу жумладан 9 миллион сўм соф фойда олдилар.**

Экономикани мустаҳкамлаш учун бошланган ҳаракат қолоқ, иқтисодий заиф район ва хўжаликларда ўз кучини тўла кўрсатди. Бунга Пайариқ районини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу ерда 1963 ва 1964 йилларда пахта тайёрлаш плани бажарилмаган эди. Ҳосилдорлик ва ялпи ҳосил, бинобарин даромад камайиб кетган, хўжаликларнинг экономикаси жуда заифлашиб қолган, деҳқонларнинг манфаатдорлигига путур етган эди. Ваҳолонки, Пайариқ областнинг энг йирик пахтакор районларидан бири.

Ўтган йили область раҳбар ташкилотлари район партия, совет ва хўжалик органларини, район ташкилотлари эса ўз навбатида колхоз ва совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширдилар. Иш бошига ташкилотчи, қобилиятли ва тажрибали кадрлар қўйилди.

Аммо бу билан масаланинг бир томони ҳал қилинди. Унинг иккинчи ва муҳим томони — маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, унинг таннархини арзонлаштириш, материал ва маблағларни энг кўп тежашдан иборат эди. Бусиз колхоз ва совхозларнинг даромадини ошириш, экономикасини мустаҳкамлаш, дала меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини оширишга эришиб бўлмасди.

Бу ҳар икки вазифа ҳам муваффақиятли ҳал қилинди. **Давлатга 57 минг 225 тонна пахта сотилди ва план анча ошириб бажарилди. 1964 йилдагига қараганда ҳосилдорлик 4 центнер, ялпи ҳосил эса 10 минг тонна ошди. Район колхоз ва совхозлари фақат пахтачиликдан қарийб 23 миллион сўм даромад қилдилар.** Пахта етиштиришга сарф қилинадиган материал ва маблағлар кўп миқдорда иқтисод қилингани туфайли маҳсулотнинг таннархи анча арзонлашди. **Бир центнер пахтанинг таннархи район бўйича 1964 йилдагига нисбатан 3 сўм 74 тийин камайди ва бир киши кунининг қиммати 1 сўм 40 тийин ошди. Бир пахтакорнинг ўртача ойлик иш ҳақи 126 сўмга тўғри келди. Районда чорвачилик биринчи марта рентабелли тармоққа айланди.**

«Самарқанд ташаббуси» кенг қанот ёймоқда, у тобора кўпроқ районлар, колхоз ва совхозлар, бригада ва чорвачилик фермаларига кириб бормоқда. Район ва хўжаликларнинг раҳбарлари, бригада бошлиқлари ва ферма ходимлари, оддий деҳқон ва чорвадорлар, механизатор ва қишлоқ мутахассисларининг иқтисодий ишга ҳаваси кучаймоқда. Бу келажакда тағин ҳам қувончлироқ натижалар беради.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ГРУЗИЯ ССР — 45 ЁШДА

Гулла, яшна, Совет Грузияси!

ДЎСТЛИК НАМУНАСИ

Г. С. ДЗОЦЕНИДЗЕ,
Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

<> <>

Грузия элида қувончли, кувнок байрам бошланди. Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилганлигига 45 йил тўлди. Республика меҳнаткашлари ўзининг миллий байрамини КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорлари ва мамлакат ҳаётидаги зўр воқеа — Коммунистик партия XXIII съезди арафасида келаётганлиги сабабли сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ўсиб бораётган вазиятда нишонлайдилар.

Бутун совет халқи КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасини беҳисоб хурсанд бўлиб кутиб олди. Биз янги беш йиллик план режаларини амалга ошириш билан коммунистик қурилиш йўлида катта қадам қўямиз.

Совет кишилари ўзларининг меҳнатлари ва ижодкорликлари билан яратилган энг яхши натижаларни ҳаммасини жонажон Коммунистик партиянинг бўлажак съездига бағишламоқдалар.

Барча қардош социалистик республикалар каби Совет Грузияси ҳам Улуғ Октябрнинг фарзандидир. Марксизм-ленинизмнинг ғоялари, идеаллари, Коммунистик партиянинг доно ленинча миллий сиёсати амалга оширилаётганлигини кўрсатувчи ёрқин намуналарнинг биридир.

Совет ҳокимиятининг ғалаба қилиши натижасида грузин халқининг тарихий тақдирида туб бурилиш рўй берди.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Грузияда бир мингдан кўпроқ корхона қурилди ва ишга туширилди. Энергетика, металлургия, машинасозлик, станоксозлик, автомобилсозлик, цемент, тўқимачилик, консерва саноати ва саноатнинг бошқа тармоқлари ривожланди. Ҳозир республика революциядан олдин бир йилда ишлаб чиқарилган маҳсулотдан кўпроқ маҳсулотни ўн кунда ишлаб чиқармоқда.

Грузия меҳнаткашлари ўтган етти йил ичида катта муваффақиятларга эришдилар. Саноатнинг мавжуд тармоқлари кўпайди ва анча кенгайди, электр техника, асбобсозлик, электровозсозлик, химия ва шу каби бошқа янги саноат тармоқлари вужудга келтирилди.

Республиканинг энергетика базаси таги бақувват бўлиб қолди. Етти йил ичида учта гидроэлектр станция ва ёқилғи билан ишлайдиган битта электр станция қурилиб, ишга туширилди. Натижада электроэнергия ишлаб чиқариш икки баравардан зиёдроқ кўпайди.

Ўтган етти йиллик мобайнида бизнинг саноатимиз ундан олдинги йилларда бўлгани каби оғир индустрияни илдам ўстириш негизида ривожланиб борди. Шу билан бир қаторда енгил саноат, тўқимачилик, озиқ-овқат саноати ҳам тез суръатлар билан ривожланмоқда. Икки юз янги корхона ва цех ишга туширилганлиги республика саноатини ўстиришга ёрдам берди.

Чўян ва пўлат эритиш анча кўпайди. Марганец қотишмалар ишлаб чиқариш қарийб икки баравар ортди, машинасозлик ва металл ишлаш саноатининг маҳсулоти эса 3,6 баравар, енгил саноати маҳсулоти 1,3 баравар, озиқ-овқат саноатининг маҳсулоти 1,7 баравар ошди.

Қишлоқ меҳнаткашларининг муваффақиятлари ҳам ҳаммамизни қувонтирмоқда. Грузиянинг кўп тармоқли қишлоқ хўжалиги фақат республикамизгагина эмас, шу билан бирга бутун Совет Иттифоқига ҳам чой, цитрус мевалари, узум, хўл мевалар, тамаки, ҳар хил техника экинларининг маҳсулотини етиштириб бермоқда. Колхозчиларимиз, совхозларимизнинг ишчилари, мутахассислар, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириб, давлат олдидаги ўз мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар.

Чойкорларимиз ҳам фидокорона ишлаш намунасини кўрсатдилар. Ўтган йили давлатга 186 минг тоннадан кўпроқ чой сотилди, бутун етти йиллик мобайнида эса, қарийб бир миллион икки юз минг тонна чой етиштириб берилди. Чойкорлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг табригига яна сазовор бўлдилар.

Грузия — юксак маданиятли республика. Республикада мактаблар, олий ўқув юртлари, клублар, маданият уйлари, кутубхоналар, театрлар, кинотеатрлар, илмий тадқиқот институтлари, даволаш муассасалари жуда кўп. Республикада ҳар минг кишига олий маълумотли 38 киши тўғри келади.

Бу йил Грузия буюк грузин шоири ва мутафаккири Шота Руставели туғилган куннинг 800 йиллигини нишонлайди. 1966 йил Грузияда Руставели йили деб эълон қилинди. Бу юбилей Совет мамлакатидаги ҳамма халқларнинг байрами бўлади.

Республика меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун Совет Грузияси иккинчи марта Ленин ордени билан мукофотланди.

Мамлакатимиз халқларининг ёрдами ва қардошлиги бизни партиянинг улуғвор режаларини муваффақиятли амалга ошириш учун олиб бораётган курашда янгидан янги ғалабаларга етакламоқда. Жаҳонда пўлатдан ҳам қаттиқ қотишма бор. Бу ажойиб қотишманинг номи — дўстликдир. Республикамизнинг Совет Иттифоқидаги бошқа республикалар билан иқтисодий ва маданий алоқаларида бу дўстлик ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Чиатура кончилари билан Никофоль кончиларининг социалистик мусобақаси 25 йилдан кўпроқ шонли тарихга эга. Тбилиси ва Рига меҳнаткашларининг, Украина, Арманистон ва Грузиядаги уч район, яъни Геническ, Октемберян, Махарадзе районлари колхозчиларининг мусобақаси традицион мусобақа бўлиб қолди. Рустави ва Донецк металлургларининг, грузин ва украин шахтёрларининг, Грузия ва Озарбайжон цементчиларининг, Тбилиси, Москва ва Ереван станоксозларининг, Рустави ва Лисичанск химикларининг, Кутаиси, Херсон ва Лениникан тўқимачиларининг дўстлиги йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда. Дўстликнинг буюк йилномасида янгидан-янги ажойиб саҳифалари очилмоқда.

Янги беш йилликда Грузия меҳнаткашлари катта вазифаларни ҳал қилишлари керак. Электроэнергия ишлаб чиқариш 1970 йилда 1965 йилдагидан қарийб икки баравар кўпаяди. Ингури гидроэлектр станциясининг биринчи агрегати ишга туширилиши электроэнергия ишлаб чиқаришни мана шундай кўпайтиришни таъминлайди. Тбилисидаги ёқилғи билан ишлайдиган район электростанциясида ҳар бири 150 минг киловатт қувватга эга бўлган тўртинчи, бешинчи ва олтинчи блоклар, 306 минг киловатт қувватга эга бўлган Намахвани гидроэлектростанцияси ишга туширилади. Варцихи, Жинваль ва Мцхети гидроэлектростанциялари қурила бошлайди.

Нефть чиқарувчи саноат янада ривожлантирилади. Тарибани, Кила-Купр ва Супса нефть конлари ҳисобига нефть запаслари кўпайтирилади. Ткибули ва Ткварчелида янги шахталар ишга тушади, янги Шаори кўмир конида биринчи шахтани қуриш ишлари авж олдирилади. Қора ва рангли металлургия анча кенгайтирилади.

Химия саноатининг ялпи маҳсулот ишлаб чиқариши тўрт ярим баравар кўпайтирилади. Қишлоқ хўжалиги ва халқ истеъмоли учун маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга асосий эътибор берилади.

Қимматли қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулотларини, биринчи навбатда, узум, мева, чой, цитрус ва бошқа субтропик экинлар маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш соҳасида янги режалар белгилаб қўйилди.

Уй-жой, коммунал ва маданий-маиший қурилишларга сарфланаётган капитал маблағлар анча кўпайтирилади.

Янги беш йилликнинг жуда катта вазифаларини амалга ошириш қизғин ва фидокорона меҳнат талаб қилади. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доимий эътибори ва ғамхўрлигидан руҳланган Грузия меҳнаткашлари Ватан олдидаги ўз бурчларини шараф билан бажариш учун кучларини аямайдилар.

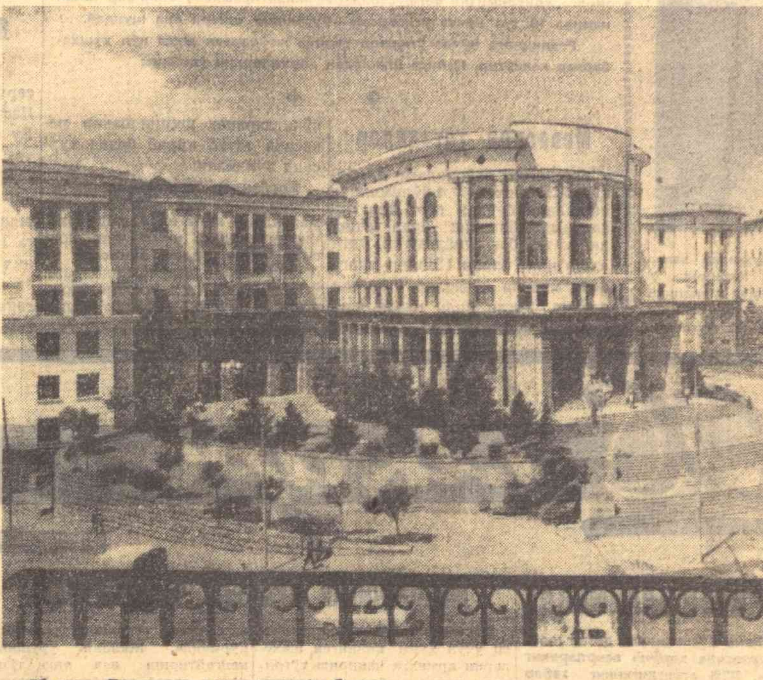

Тбилиси. Политехника институтининг биноси.

Н. Грановский фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

1963 йилда Храми дарёсида қурилган гидростанция ишга туширилган эди. Бу станциянинг икки агрегатидан ҳар бири 55 минг киловатт-қувватга эга эди. Ҳозир Грузияда 20 та катта электростанция бор. Бу станциялар ўтган йил олти миллион киловатт-соатга яқин электроэнергия ишлаб чиқарди.

●

Грузияда электр техника ва асбобсозлик саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Кейинги уч йил ичида республикада тўртта янги корхона ишга тушди. Республика саноатининг бу янги тармоғи бераётган маҳсулот ҳажми ўтган йил қарийб тўққиз баравар кўпайди.

●

Рустави химия комбинатида 1964 йил октябрида капролактам ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шу тариқа Грузияда синтетик тола ишлаб чиқариш учун база вужудга келди. Руставида 1965 йил январида ишга туширилган синтетик тола заводи мамлакатнинг тўқимачилик, шина ва бошқа корхоналари учун маҳсулот тайёрлаб беради.

●

Тбилисида В. И. Ленин номидаги электровозсозлик заводида 1965 йилнинг декабрида мамлакатда биринчи бўлган ва ўзгарувчан ток билан ишлайдиган «ВЛ-40» маркали тезюрар электровоз ишлаб чиқарилди.

●

Грузия пойтахти 1963 йил сентябрь ойининг охирида Ставрополь газини ола бошлади. Бу мисли йўқ газ қувури Кавказ тизма тоғлари орқали олиб ўтилди. Тбилиси, Рустави шаҳарларидаги ва республиканинг бир қанча қишлоқ районларидаги минглаб саноат корхоналари, уйлар газ ёқилғисидан фойдаланадиган бўлиб қолди.

●

Кейинги тўрт йил ичида Грузияда 28 минг гектарга яқин ер токзорларга айлантирилди. Ҳозир республикада 107 минг гектар токзор бор.

●

Республикада ҳар ўн минг кишига 167 студент тўғри келади. — Бу эса 1958 — 1959-ўқув йилидагига қараганда 48 киши кўп. Республика олий мактабларида ўқиб турган ҳар икки кишининг бири ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда мутахассис дипломини олмоқда.

●

СССР қора металлургия министрлигининг «Чиатурмарганец» тресги 1966 йил 3 февралда юксак мукофотга — Ленин орденига сазовор бўлди. Чиатури кончилари етти йиллик мобайнида 900 минг тоннага яқин товар марганец қазиб чиқардилар.

●

Ҳозирги вақтда республиканинг қишлоқ меҳнаткашларига 1.185 клуб ва 70 та маданият уйи хизмат кўрсатмоқда.

●

Грузия қишлоқларида ўтган тўрт йил мобайнида 160 та янги киноустановкалар ишга туширилди. Ҳозир республикада 1.075 та киноустановка бор.

●

Кейинги тўрт йил ичида республикада қарийб уч минг ўринли ўн тўртта янги даволаш муассасалари очилди. Ҳозир Грузияда ҳар ўн минг кишига 31 врач ва касалхоналарда 80 та ўрин тўғри келади. Республикада ўн уч минг врач, яъни революциядан олдинги даврдагига қараганда 30 баравар кўп врач бор.

ТБИЛИСИ.

(ТАСС мухбири).

КИНО ЖАСОРАТ ЙИЛНОМАСИ

Инқилобнинг содиқ солдати, оташин ёзувчи Всеволод Вишневскийнинг киноромани асосида суратга олинган «Биз, рус халқи»* асари томошабинлар томонидан зўр қизиқиш ва ҳаяжон билан кутиб олинди. Ушбу фильм устида иш бошлаш нияти 1936 йилнинг 7 ноябрида туғилган эди. Всеволод Вишневский мазкур асарида рус полкининг улкан портретини (биографиясини) чизиб бермоқни ижодий вазифа қилиб қўйган эди.

Мана, орадан 30 йил ўтиб, «Мосфильм» студиясида яратилган бу асар бугун экранларимиз юзини безаб, замон аҳлига инқилобимиз авлодини ҳаяжонга солган қурли ва муқаддас идеаллар ҳақида, ушбу авлоднинг шу идеаллар йўлидаги шиддатли кураши ва зафари ҳақида бор овоз билан сўзлаб турибди. Бу фильмни — буюк инқилоб салномаси деб айтиш мумкин. Картина воқеаси рус полкининг 1916 йил қишидан то 1918 йил бошигача бўлган ҳаётини акс эттиради.

Қандай полк эди бу?

Аввалига «содиқ» чор қўшини сифатида дунёга келган бу полк драматик воқеалар давомида бора-бора ҳақиқатни англаб, инқилоб жабҳасига ўтади, меҳнаткаш халқ манфаатларининг ҳимоячисига айланади. Полкнинг тарихи, шунчаки тарихигина эмас, фожиавий тарихи, унинг ғоявий баркамолликка етиш жараёни фильмда бир-бир кўз ўнгимиздан ўтади.

Мана, оддий рус қишлоқларидан бирида солдатларни фронтга жўнатиш пайти. Оналар фарёди, қон-қариндошлар йиғиси. Подшо ёшни ҳам, кексани ҳам аямай уруш домига тортмоқчи. Учинчи йил давом этаётган бу қонли уруш майдонига чор ҳукумати бор одамларини ташламоқда.

Бу, «Биз, рус халқи» эпопеясининг илк лавҳалари. Полк фожиали тақдирида ҳақиқатгўй, лекин ҳали бу ҳақиқатни топиб улгурмаган Ермолайни ҳам, Путилов заводининг ишчиси, Сибирь сургунидан қочган, инқилобни ўз эътиқодига айлантириб, кураш тажрибасига эга бўлган Яков Орёлни ҳам, шўх, ҳазилкаш йигит Алешкаларни ҳам кўрамиз.

Полкни белгиланган жойда кекса полковник Бутурлин кутиб олади.

Кўзимиз ўнгидан биринчи жанг манзараси ўтади. Полковник чекиниш ҳақида буйруқ беради. Аммо Вятский деган ёш солдат позицияни ташлаб кетишга рози бўлмай, даҳшатли қичқириқ билан немисларнинг диққатини тортади ўзига. Унинг ҳаёти хавф остида қолади. Шунда Яков Орёл ортда қолган позицияга бориб, ярадор Вятскийни олиб келади. Солдатнинг бу кутилмаган жасоратига таҳсин ўқиган Бутурлин, уни мукофотга тақдим этади.

Бу орада полкка февраль революцияси ҳақидаги хабар етиб келади. Бу хабарни солдатлар олдида полковникнинг ўзи тантанали суратда эълон қилади.

Лекин Бутурлин урушни «зафарли интиҳосига» етказишда мувақкат ҳукумат олдида ўз солдатларини ҳамиша майдонга солишга тайёрлигини билдиради. У Орёл бошлиқ солдат комитети билан ҳисоблашишга майл билдиради. Бироқ, полк сафидаги ленинчи большевиклар, командирларининг душманлик йўлига ўтаётганлигини сезадилар ва ҳали ўзининг қандай муайян мақсадлар йўлида жанг қилаётганини жиддий ўйлаб кўрмаган кўпчилик солдатларни ҳушёрликка чақирадилар.

Бутурлин билан Варварин энди очиқ иғво йўлига ўтади. Вино заводида ёнғин уюштириб, айбни большевиклар устига тўнкайдилар. Шундан сўнг солдат комитети бошида Орёлнинг туриши «шубҳали» бўлиб қолгач, унинг ўрнига полковник кўрсатган номзод мақтанчоқ, иродасиз Вятский «сайланади».

Инқилоб кучи ўса боради. В. И. Ленин Петроградга қайтади. Қуролли қўзғолон зарурлиги ҳақидаги фикр большевиклар партиясининг кечиктириб бўлмайдиган муқаддас вазифасига айланади. Биз бу ғоя ва вазифаларнинг, сиёсий кураш ва интилишларнинг ифодасини полк тақдири мисолида кузата борамиз. Бу оддий бир полк ортида буюк Россия, шу буюк Россиянинг буюк халқи бор эди. Сценарий муваффақиятини таъминлаган, уни ҳақиқий халқ қаҳрамонлик эпоси даражасига кўтарган бадиий фазилат ҳам мана шунда. Асар сўнгида очиқдан-очиқ душманлик йўлига ўтган Бутурлин полкни революцион Петроградни бостиришга отланган генерал Корниловга ёрдам учун ташламоқчи бўлади. Лекин энди бу илгариги полк эмас эди. Солдатлар очлик, юпунлик натижасида ниҳоятда ҳолдан тойганликларига қарамай, мўътабар ғоя билан, буюк Ленин ҳақиқати билан қуролланган эдилар. Улар қалбида ягона эътиқод: инқилоб эътиқоди ҳукмрон эди. Шу маънода фильмнинг кадр ортида В. И. Ленин сўзлари жаранглайдиган лавҳалари ниҳоятда таъсирли ва бадиий баркамол чиққан. Бу ўринда шуни айтиш керакки, фильм воқеаларида Ленин бевосита иштирок этмаса ҳам, буюк доҳийнинг ғоялари, ҳаётий образи қаҳрамонлар ҳаракатида, сўзида, интилишида акс этиб туради.

Фильм фожиали якунланади. Полкни ташлаб, қишлоқ-қишлоғига — тинч ҳаёт қучоғига йўл олган солдатларни соғқин Бутурлин етакчилигидаги немислар қувиб етадилар ва окоп қаздириб, шу окопларга солдатларнинг ўзларини тириклайин кўмадилар. Солдатлар орасида уларни йўлдан қайтариш учун келган Яков Орёл ҳам бор эди. Немислар кетгач, қишлоқ аҳли келиб, ер остидан чиқаётган инграшларни эшитиб, солдатларни қазиб оладилар, бироқ уларнинг кўпи ҳалок бўлган эди. Маҳаллий аҳоли янги ҳаёт душманларига қарши қўлига қурол олади. Тирик қолган Орёл командирликни ўз бўйнига олади. Янги туғилган полкнинг жанговар йўли бошланади. Бу эпизод символик маъно касб этади. Солдат ва деҳқонлар учун инқилоб — энг олий эътиқод, эрк ва адолат рамзи бўлиб қолади.

Бугун биз инқилоб авлоди курашларда қўлга киритган адолат ва озод ҳаётнинг бекиёс ва гўзал самараларини рўй-рост кўриб турибмиз.

Сценарийда ҳам, фильм постановкасида ҳам кўтаринки руҳ сезилиб туради. Зеро, Всеволод Вишневский инқилоб ва халқ мавзуи ҳақида паст овоз билан гапиролмас эди. Инқилоб учун кураш йилларини ўз бошидан кечирган оташин ёзувчи, солдат ва жангчи бундай муқаддас мавзулар тўғрисида ҳаяжонланмасдан ҳикоя қилолмас эди. Картинадаги кўп эпизодларда революцион руҳ яққол кўзга ташланиб туради. Бу жиҳатдан асарнинг бош операторлари А. Эгин, В. Домбровскийларнинг маҳоратини алоҳида қайд этиб ўтмоқ лозим.

Фильм ижрочилари яхши танланган. Яков Орёл образи артист Д. Смирнов томонидан катта маҳорат ва зўр ҳаяжон билан ижро этилади. МХАТ артисти М. Боцман талқинида қабиҳ, аммо бу қабиҳлигини яшира олган полковник Бутурлин образи ғоят ишонарли чиққан. Шуниси қизиқки, Ермолай ролининг ижрочиси, Моссовет театрининг артисти Г. Некрасовга бундан 20 йил муқаддам Вс. Вишневский партияга кириши учун кафолат берган эди. Артист ўзининг маҳоратли ижроси билан ажойиб ёзувчининг ишончини кўз ўнгимизда оқлаб турибди. Бошқа кўпгина роллар ижроси ҳам таҳсинга сазовор. Вс. Вишневский орзу қилгандек ҳаяжонли фильм яратилган, экрандан оташин жангчи — ёзувчининг эҳтиросли овози баралла жаранглаб тургандек.

А. ИСРОИЛОВ.

*) «Биз, рус халқи». Сценарий авторлари: С. Вишневецкая, А. Марьямов, В. Строева. Постановкачи режиссёр Вера Строева.

Суратда фильмдан кадр.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг февраль сони «Партиянинг актив жангчиси» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

«КПСС XXIII съезди шарафига» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Янгийўл шаҳар комитетининг биринчи секретари В. Рыбалконинг «Коммунистларнинг ижодий ташаббуси», Ўзбекистон КП Бўка район комитетининг биринчи секретари Т. Ражабовнинг «Янги марраларга», В. Саакорнинг «Бухоро меҳнаткашлари вахтада» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

«Москваликлар ва ленинградликлар ташаббуси асосида» рубрикаси остида П. Рустамовнинг «Шиоримиз: иқтисод, тежамкорлик», Бекобод цемент комбинати партия бюроси секретарининг ўринбосари Л. Долгополованинг «Катта юришга қўшилиб» сарлавҳали мақолалари берилган.

Журналнинг «Шу куннинг темасида» бўлимида «Қишлоқ хўжалик техникасини шай қилиб қўяйлик» сарлавҳали редакцион мақола берилган.

«Партия қурилиши назарияси ва практикасини ўрганувчиларга ёрдам» рубрикаси тарих фанлари доктори, профессор М. Ваҳобовнинг «Партия сафларининг ғоявий ва ташкилий бирлиги» сарлавҳали мақоласи босилган.

Булардан ташқари журналнинг «Идеология иши ва ҳаёт», «Жанговар атеистик пропаганда учун», «Хат ва хабарлар», «Саволларга жавоблар» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

Ахлоқ, одоб мавзуида

ТУҲМАТ ТОШИ

БИР ХАТ ИЗИДАН

<> <>

«...Мен Шовот район матлубот жамияти тайёрлаш конторасида маҳсулот тайёрловчи бўлиб ишлайман. Вазифамни виждонан адо этиб келдим. Суиистеъмол ва хиёнат йўлидан ҳеч қачон юрмадим. Менга Худойберган Матжонов деган киши туҳмат қилди. У юқори ташкилотларга шикоят ёзиб, мени ўғирлик қилишда айблади. Шикоятни текширдилар, унда келтирилган фактлар тасдиқланмади. Иғвогарнинг миси чиқди. Лекин, юрагимда доғ қолди, бўҳтон тошидан дилим жароҳатланди. Иғвогар эса жазосиз қолаверди.

Ортиқ НУРУЛЛАЕВ».

Бу хатни ўқигач, икки манзара кўз олдимда гавдаланди: туҳматга учраган, руҳий азоб чеккан софдил одам ўз шаънини ва инсоний ҳуқуқини ҳимоя қиляпти, яхши номига ва обрўсига қасд қилишга уринган номардни жазолашни талаб этяпти. Иккинчи томонда — фисқу-фасод, ғийбат тиғи билан бировнинг қалбига яра солган бадгумон, ичиқора одам башараси фош бўлса ҳам ҳеч нарса кўрмагандек ўхшаб бамайлихотир юрибди...

Булар тасаввуримдаги гаплар бўлиб, воқеа билан чуқурроқ қизиқиш, ҳақиқатни аниқлаб олиш керак эди.

Худойберган Матжоновнинг шикоятини текшириш якунлари билан танишганимизда, маҳсулот тайёрловчи Ортиқ Нуруллаев устига қўйилган айблар мутлақо тасдиқланмаганлиги маълум бўлди. «Нуруллаев гўшт учун ҳар бош молни 350 сўмдан сотиб олади-ю, 450-500 сўмдан ҳужжат расмийлаштиради» деган даъво уйдирма бўлиб чиққан. Бунга гувоҳ қилиб кўрсатилган колхозчи Ортиқ Бекжонов ҳатто О. Нуруллаевни танимас экан, унга мол ҳам сотмаган.

— Текшириш натижаси район ижроия комитети мажлисида қараб чиқилди, фактлар тасдиқланмаганлиги қайд қилинди, — дейишди ижрокомдаги ўртоқлар.

— Туҳматчига ҳеч қандай чора кўрилмадими?

Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ И. Хўжаев бу саволдан тааажжубланди ва қизиқ гап айтди:

— Унга ким чора кўра олади, «танқидни бўғдиларинг» деб дод-вой кўтармайдими! Жанжални сотиб оладиган иғвогарга бирон нарса деб бўлармиди!

Бу жавобни эшитиб, кишининг энсаси қотмай иложи йўқ. Нима гап ўзи, туҳматчидан ҳадиксирашми? Ёки унга шафқат, борингки илтифотми? Иғвогарни бу тариқа сийлаш уни ўз жирканч қилмишларини давом эттиришга, софдил кишилар оёғига илондек ўралашиб, соғлом танга заҳар солишига имкон бериш эмасми?

Заҳар азобини жабрланган билади. Ортиқ Нуруллаев ҳақ бўлиб чиқса ҳам қалбида оғриқ қолди. Ахир, неча кунлар бу оиланинг ошига оғу қўшилди. «Ўртача маош оламан, хотиним район алоқа бўлимида бухгалтер бўлиб ишлайди. Турмушимиз кам эмас. Савдо ходими бўлганим учун мени юлғичликда гумон қилдимикин?» Туҳмат уни шундай ўйларга ҳам солди. Текшир-текшир билан зое кетган қимматли вақтни, ишга етган зарарни айтинг.

Иғвогар жазосиз қолса, унинг жирканч «касали» яна қўзғолиб, янги бўҳтонларга йўл очилди, деяверинг. Узоққа бормайлик, юқорида номи тилга олинган, «стажи» анчага бориб қолган туҳматчи Худойберган Матжоновни мисолга олайлик.

Бу одам «Ленинград» колхозидаги Фадеев номли мактабда мудир бўлиб ишлайди, «Ленинизм» колхозида туради. «Хоразм ҳақиқати» газетасининг ўтган йил август ойидаги сонларидан бирида фельетон босилиб, унинг иғвогарлиги кескин фош қилинди. Фельетонда Худойберган Матжонов «Ленинизм» колхози раҳбарларига туҳмат қилганлиги, унинг юмалоқ аризасида келтирилган фактлар нуқул ёлғон бўлиб чиққанлиги кўрсатилди. Текшириш натижаси колхоздаги очиқ партия йиғилишида кўрилиб, туҳматчи бир оғиздан қораланди. Шу билан иш тугади.

«Раҳбарлар колхозни талади, бухгалтер ферманинг қўйларини еди, ферма мудири ўзини-ўзи отди» каби бошдан-оёқ ёлғон-яшиқ даъволарни тўқиб чиқарган иғвогарга қаттиқ чора кўрилмади. Район халқ маорифи бўлими раҳбарлари унга бирор тарзда танбеҳ беришни ҳам эп кўрмадилар.

— Партия жазоси берай десак, коммунист эмас, илгари партия сафидан чиқарилган. Мактаб мудирлигидан бўшатилса борми, балога қолганимиз шу. Устимиздан ҳамма ерга ариза ёғилади, — дейишди район раҳбарлари ўша пайтда. Очиқ партия йиғилишида қатнашган район партия комитети секретари ўртоқ О. Собировнинг фикри ҳам шундай эди.

Ўшандан буён ярим йил ҳам ўтмади. Кўриб турибсизки, туҳматчи навбатдаги иғвосини бошлаб, яна бир кишининг юзига қоракуя тортди. Туҳмат кўмирга ўхшайди, деган таъбир бежиз эмас: кўмир куйдирмаса ҳам унинг қораси юқади ва осонликча артилмайди. Шуниси ажабланарлики, бу гал ҳам иғвогар сувдан қуруқ чиқди.

«Яна шикоят устига шикоят ёзиб, қулоғимизни батанга келтиради, яхшиси унга индамай қўяқолайлик» деган фикрга сира қўшилиб бўлмайди. Башараси фош бўлдими, иғвогарга шафқат қилмаслик, ундан заррача ҳам ҳадиксирамаслик керак. Бундай шахслар орамизда оз. Қаёққа бош урмасин, оёғи куйган товуқдек типирчиламасин, барибир қўлга тушадилар. «Иғвогарнинг жазоси — унинг гапини тинглаган қулоқни кесиб олишдир» деган экан бир донишманд. Туҳматга қулоқ солган қулоқнигина эмас, туҳмат уруғини сочиб юрган иғвогарни ҳам кесиб олиб ташлаш керак. Токи у софдил кишилар дилини хира қилмасин. Токи у қимматли вақтимизни ўғирлаб, беғубор сафимизга доғ туширмасин.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Тошкентдаги чинни буюмлар заводининг тажрибали ишчиси С. Каримова. У чинни буюмларга олтин ҳал беришдек мураккаб вазифани жуда моҳирлик билан адо этишни ўзлаштириб олган. А. ТУРАЕВ фотоси.

КЎЧАТ ЭКИНГ

Республикамизда бу йил баҳор эрта бошланди. Миришкор деҳқонлар, совхоз-боғ ва бошқа масб эгалари ғайрат камарини белга маҳкам боғлаб, ишга астойдил киришдилар. Республикамизнинг шаҳар ва қишлоқлари, ишчи посёлкалари — ҳамма жойда кўчат ўтқазиш авж олдириб юборилди. «Яшил ниҳол билан ҳар бир хонадон», «Диёримизни боғ-бўстонларга айлантирамиз!», «Ҳар бир киши камида 10 туп кўчат ўтқазсин!» — Бугуннинг шиори ана шундай.

Редакцияга кўчат ўтқазиш ҳақида жойлардан жуда кўп хушхабарлар келаётир. Қуйида шулардан айримларини ўқийсиз:

Мевасини тотидилар

Оққўрғон районидаги 1-«Оққўрғон» совхози 4-бўлимининг ишчилари бундан бир йил муқаддам ташландиқ ерни текислаб катта боғ бунёд этган, унга яхши ният билан 12 минг тупга яқин мевали кўчатлар ўтқазган эдилар. Ўтган йили кузда ўша кўчатларнинг ширин-шакар мевасини тотиб кўриб беҳад хурсанд бўлдилар.

Боғбонлар боғларни янада кенгайтиришга аҳд қилдилар. Шу мақсадда янги ер ўзлаштириб, қисқа вақтда 3 минг тупга яқин олма, олча, гилос, шафтоли ва бошқа мевали дарахт ниҳоллари ўтқаздилар. Янги боғлар барпо этишда кекса [illegible] бир сафда А. Усмонов, Э. Иброҳимов, Р. Сатторов каби комсомол ёшлар жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Т. МИРҚУРБОНОВ.

Яхшидан боғ...

«Москва» колхози ўзининг серҳосил боғлари билан бутун Пастдарғом районига машҳур. Бу ерда [illegible]

Колхозчилар баҳор бошланиши билан боғларни кенгайтиришга киришдилар. 10-бригада [illegible] кўчат ўтқазди. Бошқа бригадалар ҳам [illegible] лик билан амалга оширилаяпти. Бу йил колхозда яна бир неча ўн гектарда боғлар барпо этилади.

Н. МАҲМАДИЁРОВ.

Ўқувчилар ҳиммати

«Ленинград» колхозидаги мактабларнинг ўқувчилари йўл бўйлаб, ариқ-зовурларнинг четларига кўплаб мевали дарахт кўчатларини ўтқазмоқдалар. Уларнинг бу ватанпарварлик ишига кекса боғбон бобо Холиқов бошчилик қилмоқда.

Зинир Каримов, Шокир Хожаев, Ориф Жумаев, Убайдулла Исҳоқов сингари ўқувчилар катта асфальт йўлнинг икки четига қарийб 1000 туп ниҳол экдилар. Шунингдек, мактабларнинг боғларига ҳам мевали ва манзарали кўчатлар ўтқазилмоқда.

Э. КЕНЖАЕВ.
Бухоро району.

Халқаро ҳаёт

ҲАРБИЙ АСИРЛАР АЙИРБОШЛАНМОҚДА

ДЕҲЛИ, 23 февраль. (ТАСС). Кеча Хуссенивала деган жойда Ҳиндистон билан Покистон ўртасида ҳарбий асирларнинг янги группалари айирбошланди. ПТИ агентлигининг хабар беришига кўра, Ҳиндистон томони Покистон маъмурларига 21 покистонлик ҳарбий асирни, Покистон эса 288 ҳиндистонлик ҳарбий асирни Ҳиндистон маъмурларига топширдилар.

ТОШКЕНТ ДЕКЛАРАЦИЯСИНИНГ ШАРТЛАРИ БАЖАРИЛМОҚДА

ДЕҲЛИ, 23 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон мудофаа министри Я. Б. Чаван бугун Ҳиндистон парламенти ҳар иккала палатаси аъзолари ҳузурида гапириб, Ҳиндистон қўшинларини Ҳиндистон—Покистон чегараси линиясидан олиб кетиш Тошкент Декларацияси шартларида ва шундан кейинги битимларда кўзда тутилганидек, 25 февралгача тугалланади, деб айтди. Тўқнашув жойидан қўшинларни олиб кетиш, деди министр битим имзоланганидан кейин беш кун ичида тугалланган эди. Мудофаа иншоотларини йиғиштириб олиш ниҳоясига етказилди, деса бўлади.

Тошкент Декларацияси имзоланганидан кейин, деб таъкидлади Чаван, ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битим жуда оз марта бузилганлиги қайд қилинди. Шу вақт ичида бўлиб ўтган можароларнинг кўпчилиги тасодифий характерга эга бўлди. Шарқий Покистон чегарасида ҳам нормал аҳвол сақланмоқда.

ЖИНОЯТЧИЛАР АРМИЯГА ЧАҚИРИЛМОҚДА

Пентагон жиноят қилганлиги учун ҳукм қилинган шахсларни армияга чақириш тўғрисида қарор қабул қилганлиги Вашингтонда эълон қилинди. Америка армияси бош чақириқ комиссиясининг бошлиғи генерал-лейтенант Люис Херши телевидение орқали гапириб, эндиликда «чакана жиноятчилар» ҳам армияга олинишини маълум қилди.

Генералнинг бу гапларидан ажабланмаса ҳам бўлади. Яқиндагина Америка ҳарбий маъмурлари руҳий касаллиги ёки «ахлоқий тубан»лиги сабабли ҳарбий хизматдан озод қилинган кишилар ҳам армияга чақирилишини эълон қилдилар.

Қўшма Штатларда кўрилаётган бу чоралар Вьетнамда урушнинг кенгайтирилиши билан боғлиқ, демоқдалар.

Вьетнамда Америка қўшинлари Миллий Озодлик фронти зарбасидан сезиларли талафот кўрмоқда. Жиноий урушни кенгайтириш эса янги тўп емини талаб қилаётир. Қўшма Штатлар армиясининг чақирув комиссиялари солдатликка олинувчиларни танлаб ўтирмаётганлиги табиий бир ҳолдир. Агрессорлар армиясига жиноятчилар ҳам мос бўлиб тушаверади.

А. ДРУЖИНИН.
АПН.

ГАНАДА ҲАРБИЙ ТЎНТАРИШ

ЛОНДОН, 24 февраль. (ТАСС). Чет эл агентликларининг Аккра радиосига асосланиб хабар қилишларича, бугун Ганада ҳарбий тўнтариш бўлиб ўтган. Ҳокимиятни армия ўз қўлига олган. Ҳозир чет эл сафарига чиққан республика Президенти Кваме Нкрума (бугун у Пекинга келди) вазифасидан олиб ташланган, ҳукумат министрлари истеъфога чиқариб юборилган, парламент ҳамда ҳукмрон халқ конвенти партияси тарқатиб юборилган.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

УГАНДАДАГИ ВОҚЕАЛАР

КАМПАЛА. (ТАСС). Уганда Бош Министри Милтон Оботе бугун мамлакатдаги ҳукумат ваколатларининг ҳаммасини ўз қўлига олганлигини эълон қилди. Информация департаменти эълон қилган баёнотда айтиладики, Оботе мамлакатда жамоат хавфсизлиги ва осойишталик манфаатларини кўзлаб шундай қилди. Айни вақтда Бош Министрнинг буйруғига биноан Уганда марказий ҳукуматининг 5 министри қамоққа олинди. Қамоққа олинганларнинг номлари маълум қилинмаётир.

Уганда — Шарқий Африкадаги кичик мамлакат бўлиб, унинг аҳолиси 7 миллион кишига яқин. Уганда составида 4 қироллик бор. Уганда президенти — Эдвард Фредерик Мутеса айни вақтда мамлакатдаги энг йирик қироллик — Буганда қироли ҳамдир.

ЗАМБИЯ ХАЛҚИГА ТУҲФА

ЛУСАКА. (ТАСС). Замбия пойтахти яқинидаги Байуни давлат мактаб ўқувчилари чечакка қарши совет вакцинаси билан эмландилар. Совет Иттифоқи ана шу вакцинадан икки ярим миллион дозасини Замбия ҳукумати ва халқига туҳфа тариқасида топширди. Вакциналар йил охиригача етказиб берилади.

Замбия дўстона мамлакатлар ёрдамида бутун мамлакатда юқумли касалликларига қарши кураш олиб бормоқда. Замбия соғлиқни сақлаш министри Питер Мотока Совет Иттифоқининг инсонпарварлик туҳфаси учун самимий ташаккур изҳор қилди.

СОВЕТ ЭСТРАДАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

АККРА. (ТАСС). Аккрадаги «Санъат маркази» биносида берилган катта якунловчи концерт билан совет эстрадаси артистларининг Ғарбий Африка мамлакатлари бўйлаб қилаётган гастроллари тугади. Совет артистлари Марказий Африка Республикасида, Чад Республикасида, Камерун, Нигерия, Того, Дагомея ва Ганада ўз санъатларини зўр муваффақият билан намойиш қилдилар.

ИНДОНЕЗИЯ ҲУКУМАТИНИНГ ҚАЙТА ТУЗИЛИШИГА ДОИР

ЖАКАРТА, (ТАСС). Мердека саройида Президент Сукарно Индонезиянинг қайта тузилган ҳукумати составини 21 февраль кечқурун эълон қилди. Президент бош министрлик лавозимини ўз қўлида сақлаб қолди. Субандрио ташқи ишлар министри бўлиб қолди. Илгариги ҳукумат составида Бош министрнинг учта ўринбосари бор эди. «Нахдатулуламо» партиясининг раиси Итхам Холид бош министрнинг тўртинчи ўринбосари қилиб тайинланди.

Генерал-лейтенант Насутион энди мудофаа ва хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи министр — координатор бўлмай қолди. Қуролли кучлар штаби тугатилди. Насутион шу штабнинг ҳам бошлиғи эди. Мудофаа масалалари билан шуғулланувчи министр — координатор қилиб генерал-майор Сарбини тайинланди.

Генерал-лейтенант Сухарто министр — қуруқликдаги қуролли кучлар қўмондони бўлиб, Мульоно Херламбанг министр—ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондони бўлиб қолди.

Вице-адмирал Мата Дината министр-ҳарбий денгиз флоти қўмондонлиги лавозимидан олиб ташланди. Унинг ўрнига вице-адмирал Мульяди тайинланди.

Маориф ва маданият масалалари билан шуғулланувчи министрлар группасига ўзгартишлар киритилди. Шу группанинг министр-координатори профессор Прийоно ўз мансабида қолди. Маориф ва маданият министри лавозимига Артати Марзуки Судиржо ўрнига Сумаржо тайинланди. Бригада генерали Шариф Тайеб ўрнига бош министрнинг тўрт ўринбосаридан бири бўлган доктор Леймена олий таълим министри қилиб тайинланди.

Ҳамкорлик парламентининг раиси ва унинг ўринбосарлари илгариги ҳукумат составида бўлгани каби қайта ташкил қилинган ҳукумат составига ҳам министр ҳуқуқига эга бўлиб киритилдилар. Аружий Картавината энди парламент раиси эмас, министр-координатор ҳам эмас. Бу лавозимга Густи Субамия тайинланди.

Ҳукуматнинг янги составида 110 министрлик лавозими бор.

ЭНГ СЕРФАРЗАНД КИШИ

ЛАГОС, 24 февраль. (ТАСС). Шимолий Нигериянинг энг катта шаҳри—Кадунда амир Даврий Абдураҳмон 90 ёшида вафот этди. У 54 йил амирлик қилди. Шимолий Нигериянинг бутун тарихида ҳеч қайси маҳаллий ҳоким бунчалик ҳукм сурмаган. Даврий Абдураҳмондан 57 ўғил-қиз ва икки юздан кўпроқ невара қолди.

ТЕРГОВ БОШЛАНДИ

Яқинда Мексика — Америка чегарасида инсониятга қарши қилинган даҳшатли жиноятни Мексика полицияси тергов қилишга киришди. АҚШ жанубий штатларидаги бир гуруҳ плантаторлар арзон ишчи кучи кетидан қувиб, Мексика территориясидаги жиноятчилар шайкаси билан тил бириктирди. Бу жиноятчилар қашшоқ қишлоқларга келиб, деҳқонларга «олтин тоғ» ваъда қилиб, уларнинг «пул ишлаш учун» Қўшма Штатларга боришга рози қилганлар. Шундан сўнг ёлланган деҳқонлар чегарадан яширин равишда олиб ўтилиб, плантаторларга бир-икки йил муддатга сотилган. Мексика деҳқонлари ёнида ҳеч қандай ҳужжат бўлмаган ва чегарани бузганлиги учун америка полицияси томонидан қамоққа олиниш хавфи остида яшаганлар. Бу эса плантаторларга деҳқонларни молхоналарда сақлаш, уларга расмий шартномаларга асосан ёлланган мексикалик батракларга нисбатан бир неча баравар кам ҳақ тўлаш имконини берган.

АҚШда ишлашга ёлланган бир неча деҳқон аҳволнинг жуда оғирлигидан чидай олмай, Игл-Пасс шаҳридаги Мексика консулидан ўзларини ҳимоя қилишни сўраганлар. Бу эса дарҳол газеталарга маълум бўлиб қолди. Маҳаллий маъмурлар терговни бошладилар. Дастлабки маълумотларга қараганда, жиноятчилар шайкаси шимолий америкалик плантаторларга 1965 йилда уч минг кишини сотганлар, ҳозиргача ана шулардан фақат 50 киши топилди ва ватанига қайтарилди.

Игл-Пасс шаҳрида қамоққа олинган собиқ полициячи Самора Луго ҳам Мексика территориясида «қулларни» ёллаш билан шуғулланган. У ўз шерикларини айтиб беришдан бош тортди. «Агар мен бирортасининг номини айтсам, бошим кетади» — деди у. Тергов давом этмоқда.

АПН.

ПАРТИЗАНЛАР ОНАХОНИ

(«ОЗОДЛИК» АГЕНТЛИГИ МАТЕРИАЛЛАРИДАН).

□ □ □

Жанубий Вьетнамнинг бомбалар ўйдим-чуқур қилиб ташлаган, ёнғин иси келиб турган округида Шау холани деярли ҳамма яхши танийди. Камгап ва босиқ бу аёл жангчиларга овқат олиб, партизанлар қисми жойлашган ерга келиб туради. Уз қўли билан тайёрлаган овқатни йигитлар қандай иштаҳа билан тушираётганига жим қараб туради-да, сўнгра олдинги позициядан икки-уч километр наридаги қишлоғига қайтиб кетади.

Жасорат эса бундай бошланган эди. Бир куни партизанлар ярим кечада дам олгани қишлоққа келишди. Улар ҳали жойлашиб ҳам улгурмаган эдиларки, дарахтлар ғира-шира кўриниб турган тонг қоронғусида американликлар навбатдаги операцияни бошладилар. Тун сукунатини яқингина жойда бошланган отишма овози бузди. Қишлоқ устида самолётлар гуриллаб қолди. Жангчилар олдинги позицияга жўнаб кетдилар. Кўпгина жангчилар овқат еийшга ҳам улгира олмаганлигини Шау хола кўрди. У дарров ўчоққа ўт ёқиб, уйидаги бор гуручнинг бир қисмини солиб, бир йўла уч қозонда овқат пишира бошлади. Кейин овқатни майда новдадан тўқилган саватга солдида, устини япроқлар билан беркитиб, шошилганича қизғин жанг бўлаётган томонга жўнади. Тўсатдан келиб қолган холани партизанлар ҳам қувонч, ҳам ажабланиш билан кутиб олишди.

— Оловнинг орасига келганини кўрмадингизми? — деб сўрашди улар.

— Кўрдим-ку, лекин келиш керак эди-да!

Аёл окопга тушиб, жангчиларни меҳмон қила бошлади.

Бу вақтда аёлнинг кўзига на атрофда бўлаётган жанг, на эри ва болаларини ҳалок қилган уруш кўринар, унинг фикр-хаёли отрядда, ўзларининг оғир ишлари билан банд бўлган жангчиларда эди. Уларнинг ҳаммаси аёлга ўз фарзандидек кўринарди. Она эса болаларининг тўқ ва соғлом бўлишини истайди.

Саватлар тезда бўшаб қолди. Шау хола уйига қайтаётиб, «қишлоққа бориб-келиб юраманми, овқатни шу ерда қилсам бўлмайдими», деб ўйлади. Кўл қирғоғидаги пастқам бир жойни танлаб олди-да, шу ерда поход ошхонаси очди. Ўчоқдан чиққан тутун душман самолётларига жойимизни билдириб қўймасин, деб ошхона устини шох-шабба билан тўсди.

Самолётлар ҳужум бошлаганда, жангчилар аёлга ертўлага тушиб яширинишни таклиф қилишди. Лекин у қайсарлик билан бу таклифларни рад этди. Энди ҳамма бу аёлни она деб атай бошлади.

— Мендан хавотир олманглар, — деб жавоб берарди у. — Сизлар омон бўлсангиз, мен ҳам тирикман. Бу ерга бекорга келганим йўқ, сизларни деб келганман.

Қишлоқ яқинида бўлган жанг бир неча кун давом этди. Шу вақт ичида она уйидаги ҳамма гуручини пишириб партизанларни боқди.

... Душман тор-мор келтирилиб, қолган қисмлар чекинишга мажбур бўлгач, она ўзига яна иш топиб олди: у ярадорларни парвариш қилишда ҳамшираларга ёрдамлаша бошлади. Отряд янги позицияга кетмоқчи бўлиб турарди. Қоронғи тушгач, Шау хола жангчилар билан ўз фарзандларидек хайрлашди ва уйига қайтди. Ҳали юз қадам ҳам юрмаган эдики, отряд кетган томондаги бамбукзордан бетартиб отилган ўқ овози эшитилди. Аёлнинг боши устидан ўқлар визиллаб ўта бошлади.

Орадан кўп вақт ўтмай отишма тинди. Лекин онанинг хаёли ўша бамбукзорда эди. Отрядга нима бўлди экан? Бу қисқа ва шиддатли тўқнашувда қайси жангчи ҳалок ёки ярадор бўлди.

— Она, сизмисиз? — деган овоз Шау холанинг хаёлларини бўлиб юборди. У кутилмаган овоздан чўчиб кетди ва турган жойида тўхтаб қолди.

— Бу мен, Ванман, — деб давом этди ўша овоз. Шундан сўнггина Шау хола одам шарпасини кўрди.

— Бошқалар қаерда? — ташвишланиб сўради у.

— Взводимиздагиларнинг ҳаммаси орқамдан келишяпти. Ҳеч кимга билинтирмай Катта йўлга чиқиб олишимизга ёрдам беринг...

Шау хола ўша замони: хўп бўлади, катта йўлга чиқариб қўяман, деб жавоб берди.

Аёл бир неча қуруқ баргни узиб олиб, бир тутам қилиб боғлади.

— Орқамдан юз метрча нарида келаверинглар. Баргни тик ушлаб турсам, тинчлик деганим, баргни пастга туширсам — душман яқин деганим бўлади.

— Жазоловчилар сизни кўриб қолишса, ўлдиришлари мумкин, — деди партизанлардан бири. Она оҳиста кулиб қўйди: — улар мени ўлдиришса, душман борлигини сизлар пайқаб қоласизлар. Агар ўлдиришмаса, бир иложини қилиб хавфдан сизларни хабардор қиламан. Эсларингиздан чиқмасин, баргни пастга туширсам жангга тайёр бўлиб турinглар...

Шау хола қоронғи тун қўйнига кириб ғойиб бўлди. Фақат қоронғуликда юриб ўрганиб қолган жангчиларгина хавф-хатар томон дадил бораётган аёлнинг шарпасини кўраолардилар.

(АПН).

Тошкент шаҳар Октябрь район ҳарбий комиссариатига Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, запасдаги командирлар йиғилдилар. Совет Иттифоқи Қаҳрамони, полковник, ҳарбий комиссар Б. Д. Бобоев Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига «Германия устидан қозонилган ғалабанинг XX йиллиги» медалларини ва урушда алоҳида мардлик жасорат кўрсатган кишиларга орден ва медаллар топширди. Тошкентдаги Урта Осиё давлат конструкторлик бюросининг слесари Р. Фозилбоев 1-даражали Улуғ Ватан уруши ордени, меҳнат пенсионери Л. В. Назаров «Жанговар хизматлари учун» медали, трактор қисмлари йиғув заводининг мастери Ф. Ф. Данко «Жанговар хизматлари учун» медалини олдилар.

Суратда: Б. Д. Бобоев «Германия устидан қозонилган ғалаба» медалини олган Наби Ваҳобовни табрикламоқда. А. Тўраев фотоси.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

Республика областларига бағишланган радиофестиваль

БУГУН ЭФИРДА—СИРДАРЁ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Сирдарёликлар учун концерт. 9.30 — Симфоник рақслар. 10.10 — Ўзбекистон Коммунистик партияси Сирдарё область комитетининг биринчи секретари Н. Маҳмудов суҳбати. 10.20 — Концерт. 11.10 — Меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё область ижроия комитетининг раиси Е. Тасанбоев сўзи (рус.). 11.20 — Камер асарлар. 12.15 — «Сирдарёликлар фахри» деган эшиттириш ва концерт (қоз.). 12.50 — «Нима сабабдан бош оғрийди?» (рус.). 13.00 — Сирдарё области чорвадорлари учун. 13.40 — Ленинград эстрадаси концерти. 14.00 — Сирдарё область қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 16.15— Ленин, Октябрь ҳақида қўшиқлар. 17.00 — Концерт. 18.10 — Мирзачўлнинг қурилиш индустрияси (рус.). 18.20 — Сирдарё шоирлари микрофон олдида. 18.30 —Концерт. 19.20 — Социалистик мамлакатлар куйлари. 20.00 — Чўлқуварлар — партия съездига (рус.). 20.10 — Сирдарё области меҳнаткашлари учун концерт. 20.40 — «Партия — Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг илҳомчиси ва ташкилотчиси» (суҳбат). 21.20 — Коммунистлар янгилик ва илғорлик ташаббускори. 21.30 — Сирдарё области меҳнаткашлари учун концерт. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.10 — «Шарқ гули» (радиопостановка). 23.20 — Сирдарё областининг донгдор кишилари талабига мувофиқ концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — В. Василевская. **Қаҳрамонлик** (телеинсценировка, мактаб ўқувчилари учун). 18.50 — КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олайлик. **Тошкент машинасозлари — мусобақа ғолиблари** (репортаж). 19.05 — **Унутилмас қўшиқлар**. 19.45 — **Уйимиздаги эркак** номли бадиий фильмнинг I-серияси.

Рус тилида: 20.50 — **Спорт янгиликлари**. 21.30 — **Телевизион янгиликлар**. 21.45 — **Экран янгиликлари**. 22.25 — **Музика календари**, кейин — **Эртаги кун программаси**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.05 —**Агния Барто туғилган куннинг 60 йиллиги** (болалар учун). 18.35 — **10 минут виставкада** (илмий-оммабоп фильм). 18.45 — **Тошкент янгиликлари**. 18.55 — **Нур ва соя расомлари** (адабий эшиттириш). 19.15 — **Регби** (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 20.50 — **Боғ-роғлар яратайлик**. 21.10 — **Тошкент янгиликлари**. 21.20 — **Б. В. Асафьев балетлари** («Классик музика» циклидан).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/II да **Масхарабозлар ва концерт бўлими**, 26/II да **Флория Тоска**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/II да **Сўнгги нусхалар**, 26/II да **Алишер Навоий**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/II да **Уғил уйлантириш**, 26/II да **Қари қиз**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Анатолий Фурманов** гастроллари (иллюзион аттракциони), РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Владимир Довейко** раҳбарлигида акробатлар группаси ва бошқа номерлар. Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Эскадранинг ҳалокати — СОБИР РАҲИМОВ НОМЛИ, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ярим, 4, кеч 6 ярим ва 9 да).

Бубе қайлиғи — «МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК», (жуфт соатларда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 дан).

Номаълум солдатлар бўлмайди —НАВОИЙ НОМЛИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Итальянча никоҳ — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Младший сержант ва бошқалар — «ДРУЖБА» (кундуз соат 12, 2-15 минут, 4 ярим, кеч 6, 8 ва 10 да).

Репортёр отпускаси — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Оддий фашизм — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 гача).

Йигирма йилдан кейин — СОБИР РАҲИМОВ НОМЛИ (эрталаб соат 10 ва 11 яримда).

Чангда қолган гул (ўзбек тилида) — НАВОИЙ НОМЛИ (кеч соат 7-20 минутда).

Гусар қиссаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

Нильснинг ёввойи ғозлар билан ажойиб саргузашти — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

Шекспир асари

ҚИРОЛ ЛИР

3 пардали трагедия.

Ўзбекистон халқ шоири **Ғафур Ғулом** таржимаси.

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Н. В. Ладигин**, режиссёр — **Н. Отабоев**, рассом—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. В. Ушаков**, композитор — СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати **Д. Д. Шостакович**, жангларни саҳналаштирувчи — **П. С. Дроздов.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

27 февраль кундуз соат 3 да 7-11-синф ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича:

«СЕВИМЛИ ЎЗБЕК САНЪАТКОРЛАРИ»
деган темада

концерт-лекция

Лектор — музикашунос **А. Саидов.**

Концертда: Ўзбекистон эстрада оркестри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Луиза Закирова, Дилором Шерова, Юнус Тўраев, Баҳром Мавлонов.** ва солистлар қатнашади.

Абонементлардан ташқари билетлар Концерт зали кассасида ва райкассаларда сотилади.

ПАХТА САНОАТИ МАРКАЗИЙ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ—ЦНИИХПРОМ

вакант вазифаларда ишлаш учун

конкурс

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Линтерлаш, механизациялаш, меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш лабораторияларининг раҳбарлари;

радиоизотоп ва ҳисоблаш техникаси, химик-механик ишлаш ва поток технологияси секторларининг раҳбарлари;

илмий текшириш лабораторияларининг старший ва младший илмий ходимлари.

Конкурс муддати — 2/III гача

Ариза билан конкурс низомига мувофиқ расмийлаштирилган ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар-70, Шота Руставели кўчаси, 8-уй

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Препаратлар эффективлигини ўрганувчи лаборатория мудири;

микробиология ихтисоси бўйича старший илмий ходимлар (2 ўрин);

младший илмий ходимлар: вирусология, биохимия (2 ўрин), микробиология (2), бактериялар генетикаси (2) ихтисосларига.

Конкурс муддати—11/III гача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 93-уй.

Ўрта Осиё темир йўлининг 2-ПАССАЖИР ВАГОН ДЕПОСИ

пассажир вагонлари учун проводниклар тайёрлайдиган

курсга

7-10-синф ҳажмида маълумотли, 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган эркак ва хотин-қизларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар, Фрунзе район, Парфюмерная кўчаси, 8-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (31-автобуснинг «2-вагон депоси», 6, 51-автобуснинг «Парфюмерная» остановкаси). Телефон 2-60-28 дан 2-60-37 гача, қўшимча телефон 54-3-16, 54-3-25.

КОРХОНА ВА МУАССАСА РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ТЕЛЕВИЗИОН АТЕЛЬЕЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ДИРЕКЦИЯСИ

радио қабул қилувчи қурилмалар, телевизион приёмниклар, радиотрансляция узелларига

ТЕХНИК ЖИҲАТДАН ҚАРАБ ТУРИШ УЧУН 1966 йилга

шартномалар

ТУЗАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-65, Чилонзор массив, Пионер кўчаси, 54-а уй. Телефон 7-07-50, 7-16-32.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари—27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор—30249. 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

№ Г.—47. || Индекс 64543. || Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. || Р. 00149.